

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:

2025-09-10

Diarienummer:

MHN-2025-00141

Handläggare:

Sara Johansson, Evin Anik

Delårsuppföljning och verksamhetsrapport augusti 2025

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** fastställa Uppföljning per augusti och helårsprognos 2025 för miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt bilaga 1,
2. **att** översända Uppföljning per augusti och helårsprognos 2025 för miljö- och hälsoskyddsnämnden till Kommunstyrelsen,
3. **att** fastställa Verksamhetsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden augusti 2025 enligt bilaga 2,
4. **att** uppdra till miljöförvaltningen att skapa en handlingsplan med prioriterade åtgärder för miljöskyddsavdelningen, utifrån resultat från förvaltningens pågående analys, samt
5. **att** uppdra till miljöförvaltningen att återrapportera arbetet med att skapa en handlingsplan med prioriterade åtgärder för miljöskyddsavdelningen senast på nämndens sammanträde i december.

Ärendet

Periodens resultat är ett underskott på 0,2 miljoner kronor. För helåret är prognosen ett underskott på 0,6 miljoner kronor. Nämndens arbete för att uppfylla uppdragen i Mål och budget löper på enligt plan. När det gäller nämndens grunduppdrag med tillsyn, tillståndsprövning, kontroll och förrättningar så löper merparten på enligt plan. Tillsyn inom miljöskyddsområdet ligger dock efter plan. Förvaltningen har påbörjat åtgärder och tillsatt en analysgrupp för att identifiera vilka faktorer som är mest avgörande för att öka tillsyn och debiteringsgrad.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen, inklusive ekonomistab, enligt instruktioner från kommunledningskontoret. Barn-, jämställdhets- och näringslivsperspektiven bedöms inte vara relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsplan är treårig och visar hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2025–2027. Verksamhetsplanen omfattar de åtgärder som planerats för att genomföra uppdrag riktade till nämnden och nämndens arbete med att utveckla grunduppdraget. Nämndens verksamhetsplan innehåller också beskrivning av nämndens grunduppdrag med tillsyn, tillståndsprövningar, kontroll och förrättningar. Tillsyns- och kontrollplaner finns som bilagor till verksamhetsplanen.

I uppföljningen per augusti gör miljö- och hälsoskyddsnämnden en prognos för måluppfyllelse vid årets slut för kommunfullmäktiges fyra fokusmål. Bedömningen baseras på hela nämndens verksamhet, det vill säga både grunduppdraget enligt kommunens reglemente samt uppdragen från Mål och budget. Uppföljning av verksamhetsplanen och analys av ekonomiskt utfall redovisas i bilaga 1 "Uppföljning per augusti och helårsprognos 2025 för miljö- och hälsoskyddsnämnden". Fördjupad uppföljning av genomförandet av grunduppdraget sker i bilaga 2 "Verksamhetsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden augusti 2025".

Periodens ekonomiska resultat är ett underskott på 0,2 miljoner kronor. För helåret är prognosen ett underskott på 0,6 miljoner kronor.

Nämndens arbete för att uppfylla uppdragen i Mål och budget löper på enligt plan.

När det gäller nämndens grunduppdrag med tillsyn, tillståndsprövning, kontroll och förrättningar så löper merparten på enligt plan. Tillsyn inom miljöskyddsområdet ligger dock efter plan. Förvaltningen har påbörjat åtgärder och tillsatt en analysgrupp för att identifiera vilka faktorer som är mest avgörande för att öka tillsyn och debiteringsgrad inom avdelningen.

Ett urval av viktiga områden som nämnden arbetat med under perioden:

- PFAS-arbete har prioriterats. En avdelningsöverskridande grupp har bildats på förvaltningen för att kunna hantera och svara på frågor kring PFAS i enskilda dricksvattenbrunnar i och med nya riktvärden från Livsmedelsverket och uppmärksammade källor inom det geografiska området kommunen.
- Förvaltningen har utbildat Kontaktcenters personal om nämndens verksamhetsområde. Flera avdelningar har kopplat förvaltningens servicetelefon för allmänna frågor till Kontaktcenter. Resterande avdelningar kommer göra motsvarande under hösten.
- Upphandling av ett verksamhetssystem för livsmedelskontroll och miljöbalkstillsyn pågår. Systemet ska ha stöd för robotisering av handlägningsprocesser.
- Nämnden har besvarat remisser av omfattande statliga utredningar som kan ha ingripande påverkan på nämndens framtida verksamhet.
- Nämnden har hanterat omfattande ärenden med begäran om utlämnande av handling inklusive sekretessprövningar.

- Nämnden har fortsatt att utveckla arbetet med myndighetssamverkan mot illegal verksamhet, med bland annat myndighetsgemensamma tillsynsinsatser.
- Avdelningen för enskilt avlopp har haft oväntat stort inflöde av ansökningar om tillstånd att anlägga enskilt avlopp och har prioriterat om resurser från tillsyn till att handlägga ansökningar.
- Avdelningen för hälsoskydd har hanterat många ärenden om anvisning av plats för avfallskärl, med anledning av nya avfallsföreskrifter och fyrfacksinsamling.

Ekonomiska konsekvenser

Genom att en handlingsplan med prioriterade åtgärder tas fram för miljöskyddsavdelningen förväntas nämndens resultat att stärkas på sikt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 10 september 2025
- Bilaga 1, Uppföljning per augusti och helårsprognos 2025 för miljö- och hälsoskyddsnämnden
- Bilaga 2, Verksamhetsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden augusti 2025

Miljöförvaltningen

Linda Jacobson
Förvaltningsdirektör

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Redovisande dokument

Datum:
2025-09-24

Diarienummer:
MHN-2025-00141

Handläggare:
Sara Johansson, Evin Anik

Uppföljning per augusti och helårsprognos 2025 för miljö- och hälsoskyddsnämnden

Innehåll

Om uppföljningen	3
Delårsbokslut augusti 2025	4
Nämndens analys – sammanfattning	4
Resultat per verksamhet	4
Åtgärder för ekonomi i balans	5
Risker och osäkerhet	5
Status för uppdrag och nämndmål	6
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden.....	7
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb.....	12
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	16
Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	20
Status för åtgärder	24
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden	24
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb.....	27
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	29
Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	32

Om uppföljningen

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsplan är treårig och visar hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2025–2027. Verksamhetsplanen omfattar de åtgärder som planerats för att genomföra uppdrag riktade till nämnden och nämndens arbete med att utveckla grunduppdraget.

Nämndens verksamhetsplan innehåller också beskrivning av nämndens grunduppdrag med tillsyn, tillståndsprövningar, kontroll och förrättningar. Tillsyns- och kontrollplaner finns som bilagor till verksamhetsplanen.

I uppföljningen per augusti gör miljö- och hälsoskyddsnämnden en prognos för måluppfyllelse vid årets slut för kommunfullmäktiges fyra fokusmål. Bedömningen baseras på hela nämndens verksamhet, det vill säga både grunduppdraget enligt kommunens reglemente samt uppdragen från Mål och budget.

Fördjupad uppföljning av genomförandet av grunduppdraget sker också i ett separat dokument "Verksamhetsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden augusti 2025".

Delårsbokslut augusti 2025

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2025	Periodens utfall jan-aug 2025	Periodens utfall jan-aug 2024	Helårsprognos resultat 2025
Politisk verksamhet	1,7	0,0	0,0	-0,1
Infrastruktur, skydd m.m	28,2	-0,2	0,4	-0,5
Nämnden totalt	29,9	-0,2	0,4	-0,6

Belopp i miljoner kronor	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann min	Prognosspann max
Prognososäkerhet	0,3	0,2	-0,9	-0,4

Nämndens analys – sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämndens resultat per augusti är ett underskott på 0,2 miljoner kronor.

Periodens ackumulerade intäkter uppgår till 41,4 miljoner kronor vilket är 7 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen i intäkter förklaras av lägre intäkter för förrättningsavgifter och timavgiftsfinansierad tillsyn.

Avdelningen för miljöskydd ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Särskilt den planerade tillsynen på timavgift ligger efter vilket beror på att avdelningen under våren förlorade två erfarna inspektörer och började introducera fyra nya inspektörer. Avdelningen prioriterade därför under våren tillsyn på stora tillståndspliktiga verksamheter med årlig avgift samt köldmedier och introduktion av nyanställda. Under perioden har ett antal stora begäran om utlämnande av handlingar hanterats vilket inneburit att avdelningen behövt avsätta tid för sekretessprövning, tid som annars skulle lagts på tillsyn.

Resultatet visar även lägre kostnader om 2,2 miljoner kronor jämfört med periodens budget, vilket främst beror på lägre personalkostnader och kostnader för övriga tjänster.

För helåret prognostiserar miljö- och hälsoskyddsnämnden ett underskott på 0,6 miljoner kronor.

Resultat per verksamhet

Politisk verksamhet

Den politiska verksamheten redovisar ett nollresultat per augusti. På helåret prognostiserar den politiska verksamheten ett underskott på 0,1 miljoner kronor.

Infrastruktur, skydd mm

Resultat för verksamheten infrastruktur, skydd m.m. är per augusti är ett underskott på 0,2 miljoner kronor.

Periodens ackumulerade intäkter uppgår till 41,4 miljoner kronor vilket är 7 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen i intäkter förklaras av lägre intäkter för förrättningsavgifter och timavgiftsfinansierad tillsyn inom miljöskydd, hälsoskydd och enskilda avlopp.

Resultaträkning MHN						
Belopp i miljoner kronor	Utfall augusti 2025	Budget augusti 2025	Avvikelse utfall/ budget	Prognos augusti 2025	Budget 2025	Utfall 2024
Taxor, avgifter, hyror och försäljning	41,3	48,4	-7,1	65,4	69,3	61,6
Erhållna bidrag, kostnadsersättningar och gåvor	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,2
Summa intäkter	41,4	48,5	-7,0	65,8	69,6	61,8
Personalkostnader	-42,5	-44,5	1,9	-66,8	-70,1	-65,1
Kommungemensamma fördelade kostnader	-14,3	-14,3	0,0	-21,4	-21,5	-21,3
Övriga kostnader	-4,8	-5,0	0,2	-8,1	-7,9	-6,6
Summa kostnader	-61,6	-63,8	2,2	-96,3	-99,5	-93,0
Kommunbidrag fördelat per verksamhet						
Politisk verksamhet	1,1	1,1	0,0	1,7	1,7	1,6
Infrastruktur, skydd m.m	18,8	18,8	0,0	28,2	28,2	29,2
Summa kommunbidrag	19,9	19,9	0,0	29,9	29,9	30,8
Resultat	-0,2	4,6	-4,8	-0,6	0,0	-0,4

Åtgärder för ekonomi i balans

För att förbättra debiteringsgrad och uppnå ekonomisk balans har Miljöskyddsavdelningen under våren och sommaren genomfört flera insatser med tydlig koppling till ökad effektivitet i tillsynsarbetet. Genom införande av stödroller (enhetsledare och samordnare), utvecklade arbetssätt och tydligare rutiner för ärendehantering skapas bättre förutsättningar för att öka andelen debiterbar tid. En särskild analysgrupp med stöd av controller har tillsatts för att identifiera faktorer som påverkar debiteringsgraden, vilket ska leda till en handlingsplan med prioriterade åtgärder. Sammantaget ses insatserna som investeringar för att långsiktigt stärka avdelningens ekonomiska hållbarhet.

Risker och osäkerhet

Nämnden har tagit höjd för personalomsättning i budget och i helårsprognosen. Om bemanningen inte uppgår till planerad nivå och vakanser uppstår eller om det tar mer tid än beräknat att introducera och lära upp ny personal, kommer tillsyn att behöva skjutas fram till kommande år. Det skulle medföra lägre intäkter än prognosticerat. Detta sammantaget innebär en risk för försämring av prognosen med uppåt 0,3 miljoner kronor. Den möjliga förbättringen bedöms uppgå till 0,2 miljoner kronor.

Status för uppdrag och nämndmål

Redovisning av uppdragens och nämndmåls status

Status för uppdrag och nämndmål är en bedömning för perioden januari-augusti 2025. Bedömningen av status för uppdragen och nämndmålen baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder och redovisas med följande symboler och text:

Uppdraget/nämndmålet är färdigt

Uppdraget/nämndmålet pågår eller väntar enligt plan

Uppdraget/nämndmålet är försenat eller inte påbörjat

Uppdraget/nämndmålet genomförs inte

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

 Nämndens bidrag till fokusmålet bedöms bli helt uppfyllt vid årets slut. De tre uppdragen från Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027 pågår enligt plan. Två uppdrag beräknas bli klara 2025 och ett 2027. Arbeta för att nå nämndmål pågår också enligt plan. Arbetet beräknas pågå hela planperioden.

Nämnden arbetar för att minska administrativ belastning för att frigöra tid hos handläggare för att utföra tillsyn. En genomlysning och utveckling av uppdrag och bemanning vid förvaltningens administrativa enhet pågår. Överlämnande av förvaltningens servicetelefon till kommunens Kontaktcenter pågår och ett bokningssystem där verksamheten själv bokar tid för tillsynsbesök har börjat användas inom delar av hälsoskyddstillsynen. Upphandling av ett verksamhetssystem som ska möjliggöra robotisering av delar av handlägningsprocesser pågår.

Utveckling av metoder och verktyg för uppföljning pågår. Bland annat har rapporter i Power BI utvecklats för livsmedelskontrollen, för att möjliggöra kontinuerlig och resurseffektiv uppföljning av verksamheten. Erfarenheterna från detta arbete kommer att ligga till grund för framtida utveckling av rapporter inom andra områden.

Nämnden medverkar i kommunens lärandeprojekt för en gemensam digital assistent för offentlig sektor (Svea). Under perioden har nämnden fortsatt att utveckla sin förståelse för AI som teknik och hur AI-assistenter som Svea kan tillämpas i verksamheten.

Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Förvaltningen har utbildat Kontaktcenters personal om nämndens verksamhetsområde. Flera avdelningar har kopplat förvaltningens servicetelefon för allmänna frågor till Kontaktcenter. Resterande avdelningar kommer göra motsvarande under hösten. Det frigör inspektörer till att utföra tillsyn och ger kommuninvånare service hela dagen istället för bara på förmiddagar.

Förvaltningen har börjat använda ett system där verksamheter själva kan boka tid för tillsynsbesök, när det gäller viss hälsoskyddstillsyn. Det har frigjort tid för inspektörer och uppskattats av verksamheterna.

Förvaltningen arbetar aktivt med att se över bemanning och uppdrag hos förvaltningens administrativa enhet, för effektivast möjligt stöd till avdelningarna.

Upphandling av ett verksamhetssystem för ärenden inom livsmedelskontroll och miljöbalkstillsyn pågår. Systemet ska ha stöd för robotisering av handlägningsprocesser.

För att möjliggöra kontinuerlig och resurseffektiv uppföljning av verksamheten har förvaltningen utvecklat rapporter i Power BI för livsmedelskontrollen. Erfarenheterna

från detta arbete kommer att ligga till grund för framtida utveckling av rapporter inom andra områden.

Nämnden medverkar i kommunens gemensamma projekt rörande en gemensam digital assistent för offentlig sektor (Svea). Under perioden har nämnden fortsatt att utveckla sin förståelse för AI som teknik och hur AI-assistenter som Svea kan tillämpas i verksamheten. Det pågående testandet av Svea har varit en viktig del i detta arbete, och förvaltningen har redan nu kunnat dra lärdomar och identifiera områden där AI kan bidra till förbättringar. Ambitionen är att dokumentera och sprida dessa lärdomar inom förvaltningen, kommunen och andra offentliga verksamheter som deltar i arbetet med AI-assistenter, för att bidra till en bredare förståelse och kunskap om AI och dess tillämpningar.

Uppdrag 2. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Upphandlingen av ett verksamhetssystem för livsmedelskontroll, miljöskydd, hälsoskydd, områdesskydd och VA samt Admin pågår. En arbetsgrupp med representanter från miljöförvaltningen, IT-enheten samt upphandlingsenheten är etablerad och en tidsplan för upphandlingsförfarandet är framtagen. Arbetsgruppen har påbörjat ett strukturerat arbete med att gå igenom alla upphandlingsdokument som krävs och upphandlingsprocessen fortskrider som förväntat.

Uppdrag 3. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Nämnden har genomfört ett flertal aktiviteter, både internt och externt, för att säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. Medarbetare från förvaltningen har föreläst och handlett studenter inom luftvård, miljö rätt och hälsoskyddstillsyn samt veterinärstudenter. Förvaltningen deltog i regionala och nationella nätverk för nämndens lagstiftningsområden.

Förvaltningen har tagit fram om implementerat stödroller till avdelningschefer: enhetsledare och samordnare. Dessa utgör en intern utvecklingsmöjlighet för handläggare och ett viktigt stöd på de avdelningar som infört dem. Utvärdering av rollerna är planerad att genomföras vid slutet av året.

Årlig medarbetarundersökning har genomförts och arbete med att ta fram åtgärder utifrån resultatet har påbörjats. Förvaltningen arbetar med att tydliggöra kommunikationsvägar och var man hittar vilken typ av information. Vid förvaltningsdagarna, som alla förvaltningens medarbetare deltar i, erbjöds pass om bland annat motiverande samtal och om digital stress.

Nämndmål NB1.1. Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö. (Kommungemensamt nämnd- och bolagsmål)

Beräknat slutår: 2027 | Arbetet pågår enligt plan

Rapportering:

Förvaltningen har tagit fram om implementerat stödroller till avdelningschefer: enhetsledare och samordnare. Dessa utgör en intern utvecklingsmöjlighet för handläggare och ett viktigt stöd på de avdelningar som infört dem. Utvärdering av rollerna är planerad att genomföras vid slutet av året.

Årlig medarbetarundersökning har genomförts och arbete med att ta fram åtgärder utifrån resultatet har påbörjats. Förvaltningen arbetar med att tydliggöra kommunikationsvägar och var man hittar vilken typ av information. Vid förvaltningsdagarna, som alla förvaltningens medarbetare deltar i, erbjöds pass om bland annat motiverande samtal och om digital stress.

Nämndmål: Nämnden ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.

Beräknat slutår: 2027 | Arbetet pågår enligt plan

Rapportering:

Förvaltningen deltar i SKR:s nya forum "Planera, räkna och arbeta med taxor" för kommunala miljöförvaltningar. Via forumet arrangeras dels återkommande Teams-möten för information och diskussion, dels finns en chatt där kommunerna ställer frågor till varandra och utbyter erfarenheter. Förvaltningen är del av SKR:s nätverk för digitalisering av miljöområdet. Förvaltningen deltar även i forum som Mitt miljösamverkan, G9 och storstadsnätverket, för fortbildning, samsyn och erfarenhetsutbyte för handläggare. I augusti hade förvaltningen besök av ledningsgruppen för Stockholms miljöförvaltning, för att lära känna varandra och underlätta fortsatt erfarenhetsutbyte.

Livsmedelskontrollen arbetade med att följa upp effekterna av efterhands-debitering och ny riskklassning. Livsmedelskontroll ska till stor del vara självfinansierad och arbete sker löpande med att följa upp att utförd tid debiteras verksamheterna och att inspektörerna tillämpar gemensamma riktlinjer för den tid som ska debiteras. Även övriga avdelningar arbetade aktivt med att säkerställa att den tid som läggs på handläggning och som ska avgiftsfinansieras också debiteras.

Nämndmål: Nämndens verksamhet utvecklas i dialog med de vi möter i tillsyn, kontroller och förrättningar.

Beräknat slutår: 2027 | Arbetet pågår enligt plan

Rapportering:

Under perioden har flera digitala lösningar utvecklats och förbättrats inom nämndens verksamheter. Bland annat har förvaltningen deltagit i projektet Digital Företagsservice, som syftar till att förenkla vardagen för företagare i Uppsala kommun genom att lansera ett digitalt "skyltfönster" för befintliga tjänster och information.

Dessutom har revidering av befintliga e-tjänster pågått för att göra dem tydligare och mer användarvänliga.

Utöver detta har upphandlingen av ett verksamhetssystem för livsmedelskontroll, miljöskydd, hälsoskydd, områdesskydd och VA samt Admin pågått, med en etablerad arbetsgrupp och en tidsplan för upphandlingsförfarandet.

Nämnden har också fortsatt att arbeta med att stötta utökad användning av GIS inom organisationen, med planering av framtida samarbete med GIS IT, identifiering av behov av utbildning och övergång från webbkartan till Kartportalen, samt inrättande av en GIS-grupp och utseende av en GIS-samordnare. Ett utbildningspass om GIS är planerat att hållas på förvaltningsdagarna i september.

Nämnden arbetar löpande med klarspråk kopplat till förvaltningens beslut, mallar och informationsmaterial samt att se över externt informationsmaterial.

Nämndens indikatorer till fokusmål 1

Tabell 1: Nämndens indikatorer till Fokusmål 1, område Förmåga till innovation och verksamhetsutveckling.

Indikator	2025	Mål	Källa
Andel (%) inkomna synpunkter i form av klagomål och förbättringsförslag från invånare som har hanterats (mottagen, bedömd, återkopplad och avslutad).	Rapport vid helårsbokslut	Öka	Förvaltningsintern uppföljning
Andel ärenden som inkommer via e-tjänst, för de ärendetyper där det finns för e-tjänster kopplade till Ecos.	13–82%	70 %	Förvaltningsintern uppföljning

Tabell 2: Nämndens indikatorer till Fokusmål 1, område Attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning.

Indikator	2023	2024	2025	Mål	Jämförvärde Genomsnitt Uppsala kommun 2025	Källa
Totalindex	79	81	79	80 eller högre	79	Medarbetarundersökningen
Delindex arbetssituation	74	77	73	80 eller högre	76	Medarbetarundersökningen
Delindex ledarskap	80	84	83	80 eller högre	80	Medarbetarundersökningen
Delindex motivation	77	77	75	80 eller högre	79	Medarbetarundersökningen

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

 Nämndens bidrag till fokusmålet bedöms bli helt uppfyllt vid årets slut. De fyra uppdragen från Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027 pågår enligt plan. Alla uppdrag beräknas bli klara 2027. Arbeta för att nå nämndmål pågår också enligt plan. Arbetet beräknas pågå hela planperioden.

Nämndens grunduppdrag med kommunala lantmäteriförrättningar pågår enligt plan.

Nämnden har deltagit i flera aktiviteter anordnade av kommunens näringslivsenhet. Nämnden deltar i det kommungemensamma projektet Digital Företagsservice, som syftar till att förenkla vardagen för företagare i Uppsala kommun. Projektet innebär att ett digitalt "skyltfönster" kommer att lanseras, där befintliga tjänster och information paketeras på ett sätt som underlättar interaktionen mellan företagare och kommunen.

Nämnden arbetade aktivt med att ge extra information och stöd till nya livsmedelsföretag så att de känner till vilka regelverk de behöver följa och vilket stöd de kan få av förvaltningen.

Nämnden var medarrangör och deltog i den nationella konferensen Vatten, avlopp och kretslopp 2025. Konferensen anordnas av VA-guiden varje år och riktar sig till tjänstepersoner, konsulter, teknikleverantörer och branschexperter. Medarbetare på avdelningen höll presentationer, var moderator för konferensen och stod i den gemensamma monter tillsammans med Uppsala Vatten. Nämnden höll också en entreprenörsträff under konferensen, där gräventreprenörer var inbjudna för föreläsningar, möjlighet att gå i utställningen och ställa frågor till avdelningen.

Nämnden har bidragit med miljö- och hälsoskyddskompetens i stadsbyggnadsprocessen kopplat till detaljplaner, program och bygglovsärenden. Vid ansökan om förhandsbesked inför bygglov utanför detaljplan har nämnden löpande gjort bedömningar om dricksvatten och avlopp går att lösa. Med tätare bebyggelse är det en fråga som ökat i komplexitet.

Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Under perioden har nämnden bland annat deltagit i det kommungemensamma projektet Digital Företagsservice, som syftar till att förenkla vardagen för företagare i Uppsala kommun. Projektet innebär att ett digitalt "skyltfönster" kommer att lanseras, där befintliga tjänster och information paketeras på ett sätt som underlättar interaktionen mellan företagare och kommunen. Utöver detta pågår också revidering av befintliga e-tjänster för att göra dem tydligare och mer användarvänliga.

Nämnden arbetade aktivt med att ge extra information och stöd till nya livsmedelsföretag så att de känner till vilka regelverk de behöver följa och vilket stöd de kan få av förvaltningen.

Nämnden genomför löpande NKI-undersökning av tillsyn och kontroll och analyserar och tar fram åtgärder utifrån resultatet. Arbeta pågår för att införa löpande mätning, istället för årlig, även för lantmäteriförrättningar.

Under perioden har nämnden arbetat med att utveckla digitala tjänster och förbättra datadrivet beslutsfattande. Bland annat har rapporter i Power BI utvecklats för livsmedelsenheten och befintliga rapportverktyg uppdaterats. Dessutom pågår upphandlingen av ett verksamhetssystem för livsmedelskontroll, miljöskydd och andra områden, med en etablerad arbetsgrupp och en tidsplan för upphandlingsförfarandet som fortskrider som förväntat.

Uppdrag 13. Stärka Uppsala som evenemangsstad. (KS, GSN, PBN, KTN, IFN, MHN, Destination Uppsala, Uppsala konsert och kongress, Stadsteatern, Uppsala arenor och fastigheter och Uppsala parkering)

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Förvaltningen har resurser avsatta för att möta upp när frågor kommer. Förvaltningen har bland annat skickat information till Kultur- idrotts- och fritidsförvaltningen för att stödja dem att informera verksamheter som vill sälja livsmedel vid event.

Uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Det finns upparbetade kontakter med flera nätverk inom nämndens sakområden, på olika nivåer och olika ämnesområden. Inspektörerna har tillgång till flera samarbetsytor där tillsynsfrågor kan diskuteras. Inom Livsmedelskontrollen genomfördes ett gemensamt provtagningsprojekt avseende glutenfria livsmedel inom Mitt Miljösamverkan.

Nämnden var medarrangör och deltog i den nationella konferensen Vatten, avlopp och kretslopp 2025. Konferensen anordnas av VA-guiden varje år och riktar sig till tjänstepersoner, konsulter, teknikleverantörer och branschexperter. Medarbetare på avdelningen höll presentationer, var moderator för konferensen och stod i den gemensamma monter tillsammans med Uppsala Vatten. Nämnden höll också en entreprenörsträff under konferensen, där gräventreprenörer var inbjudna för föreläsningar, möjlighet att gå i utställningen och ställa frågor till avdelningen.

Uppdrag 23. Stärka samverkan inom kommunen i tidiga skeden av planprocessen för att begränsa VA-taxans kostnadsutveckling. (KS, Uppsala vatten och avfall, PBN och MHN)

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Nämnden har medverkat i arbete med planärenden.

Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.

Beräknat slutår: 2027 | Arbetet pågår enligt plan

Rapportering:

Uppsala kommun behöver växa hållbart. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en viktig roll i stadsbyggnadsprocessen genom miljö- och hälsoskyddsgranskning av detaljplaner, program och förhandsbesked inför bygglov utanför detaljplan. Nämnden har yttrat sig löpande på inkommande remisser angående detaljplaner, program, bygglov och lokaliseringsprövningar. Vid ansökan om förhandsbesked inför bygglov utanför detaljplan granskade nämnden om dricksvatten och avlopp gick att lösa. Med tätare bebyggelse är det en fråga som ökat i komplexitet.

Nämnden har också deltagit på samråd med bygglovs- och planenheten. På så sätt bidrar nämnden till en hållbar stadsutveckling och kommunens Vattenprogram samt Handlingsplan för trafikbuller samt till att frågor kring miljö och klimat belyses i bygglov, planer och program.

Kommunala lantmäterimyndigheten deltar i ett kommungemensamt granskningsråd för detaljplaner, för att kunna bidra med sin kompetens från planarbetets början.

Nämndens indikatorer till fokusmål 2

Tabell 3: Nämnden indikatorer till Fokusmål 2, område Starkt näringsliv och god företagservice.

Indikator	2022	2023	2024	Mål 2027	Jämförvärde Sverige 2024	Källa
Företagarnas uppfattning om kommunens service – miljöskydd (A2030)	69	65	67	80 och över jämförvärde Sverige	72	NKI-mätning (företagare)
Företagarnas uppfattning om kommunens service – hälsoskydd (A2030)	68	72	77	80 och över jämförvärde Sverige	73	NKI-mätning (företagare)
Företagarnas uppfattning om kommunens service – livsmedelskontroll (A2030)	80	79	77	80 och över jämförvärde Sverige	78	NKI-mätning (företagare)
Företagarnas uppfattning om kommunens service – serveringstillstånd (A2030)	87	83	86	80 och över jämförvärde Sverige	76	NKI-mätning (företagare)

Tabell 4: Nämndens indikatorer till Fokusmål 2. Handläggningstid avser tiden från det att ansökan om lantmåteriförrättning har inkommit till dess att beslut om avslutad förrättning har tagits. Överklagandetid samt tid för registrering av förrättningen innefattas inte. Väntetid avser tiden från det att ansökan om lantmåteriförrättning har inkommit till dess att en handläggare utses.

Indikator	2023 (dec)	2024 (dec)	2025 (aug)	Mål	Källa
Lantmåteriförrättningar					
Handläggningstid (veckor)	70	84	89	Minska	Egen uppföljning
Väntetid (veckor)	40	35	30	Minska	Egen uppföljning

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Nämndens bidrag till fokusmålet bedöms bli i hög grad uppfyllt vid årets slut. De tre uppdragen från Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027 pågår enligt plan. Alla uppdrag beräknas bli klara 2027. Arbeta för att nå nämndmål pågår också enligt plan. Arbetet beräknas pågå hela planperioden.

Nämndens grunduppdrag med tillsyn och prövning enligt miljöbalken pågår enligt plan när det gäller områdesskydd, små avlopp och tillsyn som överförs från Länsstyrelsen (miljöskyddstillsyn av stora tillståndspliktiga verksamheter). När det gäller tillsyn enligt miljöbalken på miljöfarliga verksamheter som inte är tillståndspliktiga så ligger arbetet efter plan, vilket är skälet till att nämndens bidrag till fokusmålet inte bedöms bli helt uppfyllt vid årets slut. Marknadskontroll av kemiska produkter planeras inte genomföras under året, istället prioriteras att mer tillsyn enligt miljöbalken utförs. Kontroll av hantering av växtskyddsmedel och hantering av animaliska biprodukter pågår enligt plan. Tillsyn enligt lagen om åtgärder mot föroreningar från fartyg pågår enligt plan.

I tillsynen har frågor om verksamheternas beredskap och anpassning till ett förändrat klimat lyfts in. Inomhustemperatur på vård- och omsorgsboenden har granskats liksom tillgång till solskydd på förskolegårdar. Ett flertal brister har uppmärksamats.

PFAS-arbete har prioriterats. En avdelningsöverskridande grupp har bildats på förvaltningen för att kunna hantera och svara på frågor kring PFAS i enskilda dricksvattenbrunnar i och med nya riktvärden från Livsmedelsverket och uppmärksamade källor inom det geografiska området kommunen. Ett nytt projekt avseende undersökningar av PFAS-halter i fisk från Fyrisån påbörjats. Det är en fortsättning på projektet PFAS i fisk som genomfördes under 2023 och 2024. Nu provtas fisk från fler ställen i Fyrisån.

Avdelningen för enskilt avlopp har haft oväntat stort inflöde av ansökningar om tillstånd att anlägga enskilt avlopp och har prioriterat om resurser från tillsyn till att handlägga ansökningar.

Avdelningen för hälsoskydd har hanterat många ärenden om anvisning av plats för avfallskärl, med anledning av nya avfallsföreskrifter och fyrfacksinsamling.

Förvaltningen har påbörjat åtgärder och tillsatt en analysgrupp för att identifiera vilka faktorer som är mest avgörande för att öka tillsyn och debiteringsgrad inom miljöskydd.

Uppdrag 27. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Förvaltningen har deltagit i kommunens arbete med klimatbudget genom att föreslå åtgärder till Mål och budget 2026.

Genom nätverk för förvaltningarnas miljöombud undersöks om det är möjligt att erbjuda kommunanställda en lättare cykelservice samt om cykelpump kan installeras i

nära anslutning till Stadshuset. Förmånscykel kunde beställas under våren och alla medarbetare informerades om det.

Uppdrag 28. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat. (KS, AMN, GSN, IFN, KTN, MHN, OSN, PBN, RÄN, SCN, UBN, ÄLN, Uppsala arenor och fastigheter, Skolfastigheter, Uppsala parkering, Uppsala vatten och avfall och Uppsalahem)

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Inomhustemperatur, solskydd och åtgärder vid höga temperaturer är en del av avdelningens tillsyn på vård- och omsorgsboenden, förskolor och skolor. Arbetet har genomförts enligt plan under tertiäl ett och två, där en stor del av tillsynen har genomförts under maj till juli. Vid tillsyn av förskolor konstaterades att majoriteten inte hade tillräckligt solskydd.

Kartläggning av vilka MIFO-objekt som ligger inom översvämningsområden är genomförd. Fortsatt arbete med bedömning av vilka kritiskt miljö- och hälsopåverkande ämnen som kan spridas från dessa områden samt spridning av information om resultatet planeras till kommande år.

Uppdrag 32. Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur. (KS, GSN, MHN, PBN, Arenor och fastigheter och Uppsalahem)

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Ett av strandskyddets syften är att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv på land och i vatten inom strandskyddat område. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver planerad tillsyn vid Flottsund och Ekoln. Tillsynen är till största delen klar längs Vårdsätra och Flottsund. Uppstart och planering av tillsynen vid Ekoln har genomförts och nämnden kommer att göra inspektioner i fält under hösten.

Nämndmål: Vi förbättrar våra vattenmiljöer och skyddar grundvattnet.

Beräknat slutår: 2027 | Arbetet pågår enligt plan

Rapportering:

Nämnden arbetade med vattenrelaterade frågor genom att samverka med Uppsala Vatten kring tillsynsfrågor om enskilt avlopp kopplade till kommunens Vattentjänstplan och deltog i grupper för att utveckla skyddet för grundvatten och ytvatten. Nämnden bidrog också till framtagande av lokala åtgärdsprogram för vattendrag, utveckling av vägledning för markanvändning inom tillrinningsområde för grundvattentäkten och framtagande av en släckvattenplan för att minimera påverkan från förorenat släckvatten. Dessutom inventerades verksamheter och förorenade områden för att ta fram underlag till projektinriktad tillsyn, och nämnden sammankallade berörda nämnder och bolag för att säkerställa att VA-försörjningen i

VA-utredningsområdena utreds. Tillsyn av båtuppläggningsplatser genomfördes för att minska skador på vattenlevande djur.

Nämndmål: Vi har giftfria och slutna kretslopp.

Beräknat slutår: 2027 | Arbetet pågår enligt plan

Rapportering:

Nämnden har fortsatt arbetet med att öka kunskapen om PFAS-föreningar i mark och vatten. En PFAS-grupp har inrättats för att hantera och svara på frågor kring PFAS i enskilda dricksvattenbrunnar, och inventering och riskklassning av PFAS-förorenade områden har påbörjats. Dessutom har ett nytt projekt för undersökningar av PFAS-halter i fisk från Fyrisån påbörjats. Tillsyn på förorenade områden, deponier och bygg- och rivningsavfall har utförts och dialog kring resurshushållning och cirkularitet i avfallshantering förs löpande inom ramen för ordinarie tillsyn. Arbetet med att ta fram en handlingsplan för det fortsatta arbetet med förorenade områden har också påbörjats.

Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande.

Beräknat slutår: 2027 | Arbetet pågår enligt plan

Rapportering:

Kommunen genomför kontinuerligt luftmätningar i överensstämmelse med Naturvårdsverkets föreskrifter för hur mätningar ska ske. I dagsläget klaras miljökvalitetsnorm för NO₂ och partiklar med god marginal. Efter införandet av ett nytt EU-direktiv håller de svenska miljökvalitetsnormerna på att revideras. De nya skärpta nivåerna som kommer inarbetas i luftkvalitetsförordningen ska klaras 2030. Klaras inte nivåerna till 2027 kommer kommunen också att behöva ta fram en luftkvalitetsfärdplan för hur nivåerna planeras klaras till 2030.

Emissionsdatabasen uppdateras årligen under våren med aktuella utsläpp från större källor inom kommunen. Databasen som avses är Östra Sveriges Luftvårdsförbunds emissionsdatabas.

Nämndens indikatorer till fokusmål 3

Tabell 5: Nämndens indikatorer till Fokusmål 3, område Hållbar mobilitet.

Indikator	2022	2023	2024	Mål	Källa
Fordon					
Andel av förvaltningens fordon som kan drivas fossilfritt (A2030)	100 %	100 %	100 %	100 %	Hållbarhetsportalen
Använd förnybar energi, andel	97 %	97 %	98 %	100 %	Hållbarhetsportalen

Tabell 6: Nämndens indikatorer till Fokusmål 3, område Ren luft och giftfri miljö. För att klara miljö kvalitetsnormen under året får antalet dygn med överskridande inte överstiga 35 för PM10 och 7 för kvävedioxid.

Indikator	2023	2024	2025 (jan-aug)	Mål	Källa
Luftkvalitet i centrala Uppsala					
Antal dygn som mätningar överskrider normvärde för partiklar PM10 (avser mät punkt i centrala staden)	11	6	6	0	Stockholm Luft- och Bulleranalys
Antal dygn som mätningar överskrider normvärde för kvävedioxid (avser mät punkt i centrala staden)	2	0	0	0	Stockholm Luft- och Bulleranalys
Livsmedel					
Ekologiska livsmedel i nämndens verksamhet, andel (%) (A2030)	Data ej tillgängligt	Data ej tillgängligt	Data ej tillgängligt	100%	

Tabell 7: Nämndens indikatorer till Fokusmål 3.

Indikator	2023 (helår)	2024 (helår)	2025 (jan-aug)	Mål	Källa
Utförd tillsyn och kontroll					
Enskilt avlopp och områdesskydd, andel av planerat för helår	99 %	87 %	87 %	100 %	Egen uppföljning
Inom miljöskyddsområdet, andel av planerat för helår	84 %	71 %	33 %	100 %	Egen uppföljning

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

 Nämndens bidrag till fokusmålet bedöms bli i helt uppfyllt vid årets slut. De fem uppdragen från Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027 pågår enligt plan. Två uppdrag beräknas bli klara 2025, ett 2026 och två 2027. Arbeta för att nå nämndmål pågår också enligt plan. Arbetet beräknas pågå hela planperioden.

Nämndens grunduppdrag med tillsyn och prövning enligt miljöbalken pågår enligt plan när det gäller hälsoskydd. Likaså pågår arbetet enligt plan när det gäller livsmedelskontroll samt tillsyn och prövning enligt alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel och spellagen. Tillsyn enligt strålskyddslagen och kontroll av animaliska biprodukter väntar enligt plan till tertiäl tre.

Nämnden har fortsatt att utveckla arbetet med myndighetssamverkan mot illegal verksamhet, med bland annat myndighetsgemensamma tillsynsinsatser.

Arbetet med stärkt beredskap för allvarliga störningar pågår. Förvaltningen har arbetat med kontinuitetshantering och alla medarbetare går en kommungemensam utbildning om IT-säkerhet för att minska risken att känslig information sprids.

Under perioden har möjligheten att söka gårdsförsäljningstillstånd införts. Information till sökande, mallar för handläggning, blanketter och e-tjänster har tagits fram. En komplett ansökan om tillstånd har inkommit och den beviljades cirka två veckor efter att den inkom.

Nämnden tillämpade ett nytt arbetssätt inför årets tillsyn på skolor och förskolor. Som inledning av årets tillsyn har två digitala informationsmöten genomförts för rektorer och andra nyckelpersoner på skolor och förskolor. Mötena live-sändes och spelades in i Stadshusets studio, vilket möjliggjorde för alla berörda att ta del av informationen. Genom att informera och engagera skolor och förskolor vill nämnden säkerställa att verksamheterna har tillräckligt med information inför tillsynsbesöken och på så sätt bidra till att skapa förutsättningarna för en hälsosam och trygg miljö för barn och unga.

Nämnden började under årets första kvartal att använda digitala verktyg vid livsmedelskontrollerna. Det innebär att inspektören under besök kommer åt de uppgifter som finns i diariesystemet om den anläggning som ska kontrolleras. Det ger en bättre service till verksamhetsutövaren och innebär att kontaktuppgifter och underlag för till exempel riskklassning kan ändras direkt i samband med kontrollbesöket.

Nämnden har bidragit till nationella insatser, såsom övervakning av antibiotika-resistens i djur och livsmedel.

Uppdrag 34. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Samverkan med andra myndigheter har förstärkts. Två av fyra planerade tillsynsinsatser med kommunpolisen har redan genomförts. En kartläggning av riskområden har inletts. En områdesinventering, för att upptäcka anmälningsskyldiga verksamheter som inte anmält sig, har genomförts. Utredning av fuskrelaterade livsmedelsklagomål och riktade kontroller tillsammans med polis och andra myndigheter har genomförts. Arbete med att handlägga livsmedelssanktionsavgifter görs löpande vid upptäckt av oregistrerade verksamheter.

Uppdrag 35. Förhindra att välfärden missbrukas genom att motverka alla former av arbetslivskriminalitet i kommunens verksamheter och hos de leverantörer som anlitas av kommunen. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Förvaltningen är representerad i arbetsgrupp "Samverkan mot illegala verksamheter" och deltar regelbundet vid möten med polis.

Uppdrag 38. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Nämnden arbetar löpande med att erbjuda anställningar genom olika typer av arbetsmarknadsåtgärder när så är möjligt.

Uppdrag 43. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Nämnden som arbetsgivare verkar för en god psykosocial arbetsmiljö. Årlig medarbetarundersökning är genomförd. Arbete med handlingsplan pågår enligt plan. Avdelningschefer har regelbundna samtal med alla medarbetare.

Uppdrag 46. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft. (Alla nämnder och bolag)

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Arbetet med stärkt beredskap för allvarliga störningar pågår enligt plan. Förvaltningen har påbörjat arbetet med kontinuitetshantering, utbildnings- och övningsplanen och deltagit i utbildningar och nätverk. Alla medarbetare går en kommungemensam utbildning om IT-säkerhet för att minska risken att känslig information sprids.

En utbildning genomfördes för den personal som arbetar med olycksberedskap utanför kontorstid. Samsyn med externa parter om släckvattenhantering pågår.

När det gäller höjd beredskap så har disponibilitetskontroll genomförts på kommunnivå. Miljöförvaltningens resultat kommunicerades till förvaltningsdirektör och dialog har förts med avdelningschefer som kan påverkas av resultatet. Personal har fått hemskickat beslut om krigsplacering.

Nämndmål: Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun.

Beräknat slutår: 2027 | Uppdraget pågår enligt plan

Rapportering:

Nämnden har samverkat i syfte att bidra till att utveckla och stärka kommunens arbete med pedagogiska lokaler. Nämnden ser att samarbetet mellan alla kommunens parter kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor har utvecklats och behöver fortsätta utvecklas för att brister ska åtgärdas. Förvaltningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola och förskola.

Nämnden har också bidragit till nationella insatser, såsom övervakning av antibiotika-resistens i djur och livsmedel, och deltar i Livsmedelsverkets arbetsgrupper för kosttillskott och dricksvattenkontroll.

Nämnden arbetade aktivt med att ge extra information och stöd till nya livsmedelsföretag så att de känner till vilka regelverk de behöver följa och vilket stöd de kan få av förvaltningen.

Nämndens indikatorer till fokusmål 4

Tabell 8: Nämndens indikator till Uppdrag 35 Förhindra att välfärden missbrukas genom att motverka alla former av arbetslivskriminalitet i kommunens verksamheter och hos de leverantörer som anlitas av kommunen.

Indikator	2023	2024	2025	Mål	Källa
Miljöförvaltningen, index för påstående ”Det råder ett öppet arbetsklimat på min arbetsplats där medarbetare vågar säga vad de tycker”	78	80	78	80 eller högre	Medarbetarundersökningen

Tabell 9: Nämndens indikatorer till Fokusmål 4, nämndmål Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun.

Indikator	2023 (helår)	2024 (helår)	2025 (jan-aug)	Mål	Källa
Utförd tillsyn och kontroll					
Inom hälsoskyddsområdet, andel av planerat för helår	89 %	94 %	48 %	100 %	Egen uppföljning
Livsmedelskontroll, andel av planerat för helår	99 %	102 %	60 %	100 %	Egen uppföljning
Tillsyn av serveringstillstånd och detaljhandel, andel av planerat för helår	147 %	133 %	68 %	100 %	Egen uppföljning

Status för åtgärder

Till uppdragen från Mål och budget och till nämndmål har nämnden kopplat åtgärder som visar hur nämnden planerar att genomföra uppdragen och arbeta i riktning mot målen. Här redovisas status för åtgärder. Kommentarer finns vid avvikelser eller färdiga åtgärder. Status för åtgärder är en bedömning för perioden januari-april 2025.

Status för åtgärder markeras med följande färger:

Färdig	Åtgärden är färdig
Enligt plan	Arbetet med åtgärden går enligt plan/väntar enligt plan
Försenad	Arbetet med åtgärden är inte påbörjat trots att det skulle vara det, eller löper inte på enligt plan
Stoppad	Åtgärden genomförs inte

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Tabell 10. Nämndens åtgärder till Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att minska den administrativa belastningen och skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet.

Nämndens åtgärder	Status
Åtgärder för effektivare tillsyn, kontroll och förrättningar. <i>Kommentar: Förvaltningen har utbildat Kontaktcenters personal om nämndens verksamhetsområde. Flera avdelningar har kopplat förvaltningens servicetelefon för allmänna frågor till Kontaktcenter. Resterande avdelningar kommer göra motsvarande under hösten. Det frigör inspektörer till att utföra tillsyn och ger kommuninvånare service hela dagen istället för bara på förmiddagar.</i> <i>Förvaltningen har börjat använda ett system där verksamheter själva kan boka tid för tillsynsbesök, när det gäller viss hälsoskyddstillsyn. Det har frigjort tid för inspektörer och uppskattats av verksamheterna.</i> <i>Förvaltningen arbetar aktivt med att se över bemanning och uppdrag hos förvaltningens administrativa enhet, för effektivast möjligt stöd till avdelningarna.</i> <i>Upphandling av ett verksamhetssystem för ärenden inom livsmedelskontroll och miljöbalkstillsyn pågår. Systemet ska ha stöd för robotisering av handlägningsprocesser. För att möjliggöra kontinuerlig och resurseffektiv uppföljning av verksamheten har förvaltningen utvecklat rapporter i Power BI för livsmedelskontrollen. Erfarenheterna från detta arbete kommer att ligga till grund för framtida utveckling av rapporter inom andra områden.</i>	Enligt plan
Medverka i kommunens gemensamma projekt rörande en gemensam digital assistent för offentlig sektor (Svea) <i>Kommentar: Under perioden har nämnden fortsatt att utveckla sin förståelse för AI som teknik och hur AI-assistenter som Svea kan tillämpas i verksamheten. Det pågående testandet av Svea har varit en viktig del i detta arbete, och förvaltningen har redan nu kunnat dra lärdomar och identifiera områden där AI kan bidra till förbättringar. Ambitionen är att dokumentera och sprida dessa lärdomar inom förvaltningen, kommunen och andra offentliga verksamheter som deltar i arbetet med AI-assistenter, för att bidra till en bredare förståelse och kunskap om AI och dess tillämpningar.</i>	Enligt plan

Tabell 11. Nämndens åtgärder till Uppdrag 2. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Nämndens åtgärder	Status
Utveckla digitala tjänster som förenklar för näringsliv och kommuninvånare samt effektiviserar nämndens arbete. <i>Kommentar: Upphandlingen av ett verksamhetssystem för livsmedelskontroll, miljöskydd, hälsoskydd, områdesskydd och VA samt Admin pågår. En arbetsgrupp med representanter från miljöförvaltningen, IT-enheten samt upphandlingsenheten är etablerad och en tidsplan för upphandlingsförfarandet är framtagen. Arbetsgruppen har påbörjat ett strukturerat arbete med att gå igenom alla upphandlingsdokument som krävs och upphandlingsprocessen fortskrider som förväntat.</i>	Enligt plan

Tabell 12. Nämndens åtgärder till Uppdrag 3. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.

Nämndens åtgärder	Status
Säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning <i>Kommentar: Nämnden har genomfört ett flertal aktiviteter, både internt och externt, för att säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. Medarbetare från förvaltningen har föreläst och handlett studenter inom luftvård, miljörätt och hälsoskyddstillsyn samt veterinärstudenter. Förvaltningen deltog i regionala och nationella nätverk för nämndens lagstiftningsområden. Förvaltningen har tagit fram om implementerat stödroller till avdelningschefer, vilka utgör en intern utvecklingsmöjlighet för handläggare.</i>	Enligt plan
Säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt. <i>Kommentar: Förvaltningen har tagit fram om implementerat stödroller till avdelningschefer: enhetsledare och samordnare. Utvärdering av rollerna är planerad att genomföras vid slutet av året. Årlig medarbetarundersökning har genomförts och arbete med att ta fram åtgärder utifrån resultatet har påbörjats. Förvaltningen arbetar med att tydliggöra kommunikationsvägar och var man hittar vilken typ av information. Vid förvaltningsdagarna, som alla förvaltningens medarbetare deltar i, erbjöds pass om bland annat motiverande samtal och om digital stress.</i>	Enligt plan

Tabell 13. Nämndens åtgärder till Nämndmål N1.1. Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Nämndens åtgärd	Status
Säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt. <i>Kommentar: Förvaltningen har tagit fram om implementerat stödroller till avdelningschefer: enhetsledare och samordnare. Utvärdering av rollerna är planerad att genomföras vid slutet av året. Årlig medarbetarundersökning har genomförts och arbete med att ta fram åtgärder utifrån resultatet har påbörjats. Förvaltningen arbetar med att tydliggöra kommunikationsvägar och var man hittar vilken typ av information. Vid förvaltningsdagarna, som alla förvaltningens medarbetare deltar i, erbjöds pass om bland annat motiverande samtal och om digital stress.</i>	Enligt plan

Tabell 14. Nämndens åtgärder till nämndmål: Nämnden ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.

Nämndens åtgärder	Status
Åtgärder för effektivare tillsyn, kontroll och förrättningar. <i>Kommentar: Förvaltningen deltar i SKR:s nya forum "Planera, räkna och arbeta med taxor" för kommunala miljöförvaltningar. Via forumet arrangeras dels återkommande Teams-möten för information och diskussion, dels finns en chatt där kommunerna ställer frågor till varandra och utbyter erfarenheter. Förvaltningen är del av SKR:s nätverk för digitalisering av miljöområdet. Förvaltningen deltar även i forum som Mitt miljösamverkan, G9 och storstadsnätverket, för fortbildning, samsyn och erfarenhetsutbyte för handläggare. I augusti hade förvaltningen besök av ledningsgruppen för Stockholms miljöförvaltning, för att lära känna varandra och underlätta fortsatt erfarenhetsutbyte.</i>	Enligt plan
Livsmedelskontroll: Följa upp effekterna av efterhandsdebitering och ny riskklassning. <i>Kommentar: Livsmedelskontrollen ska till stor del vara självfinansierad och arbete sker löpande med att följa upp att utförd tid debiteras verksamheterna och att inspektörerna har gemensamma riktlinjer för den tid som ska debiteras.</i>	Enligt plan
Synliggöra nyttan med nämndens miljö- och hälsoskyddsarbete. <i>Kommentar: Nämndens verksamhet med tillsyn för att säkerställa en hälsosam miljö, med särskilt fokus på känsliga grupper, presenterades i flera radioreportage under sommaren. Dels om inspektioner för att kontrollera solskydd på förskolor i Uppsala, där 39 av 47 förskolor inte uppfyllde kraven. Dels om att nämnden gjorde extra många oanmälda inspektioner av inomhustemperaturen på vård- och omsorgsboenden under sommaren.</i>	Enligt plan

Tabell 15. Nämndens åtgärder till nämndmål: Nämndens verksamhet utvecklas i dialog med de vi möter i tillsyn, kontroller och förrättningar.

Nämndens åtgärder	Status
Nämnden ska ligga i framkant genom tillitsskapande dialog och kommunikation. All kommunikation ska vara tillgänglig, begriplig och användbar för alla. Vårt bemötande utgår från respekt för alla människors lika värde. <i>Kommentar: Nämnden arbetar löpande med klarspråk kopplat till förvaltningens beslut, mallar och informationsmaterial samt att se över externt informationsmaterial.</i>	Enligt plan
Fortsätta utvecklingen av digitala lösningar inom nämndens verksamheter. <i>Kommentar: Under perioden har flera digitala lösningar utvecklats och förbättrats inom nämndens verksamheter. Bland annat har förvaltningen deltagit i projektet Digital Företagsservice, som syftar till att förenkla vardagen för företagare i Uppsala kommun genom att lansera ett digitalt "skyltfönster" för befintliga tjänster och information. Dessutom har revidering av befintliga e-tjänster pågått för att göra dem tydligare och mer användarvänliga.</i> <i>Utöver detta har upphandlingen av ett verksamhetssystem för livsmedelskontroll, miljöskydd, hälsoskydd, områdesskydd och VA samt Admin pågått, med en etablerad arbetsgrupp och en tidsplan för upphandlingsförfarandet.</i> <i>Nämnden har också fortsatt att arbeta med att stötta utökad användning av GIS inom organisationen, med planering av framtida samarbete med GIS IT, identifiering av behov av utbildning och övergång från webbkartan till Kartportalen, samt inrättande av en GIS-grupp och utseende av en GIS-samordnare. Ett utbildningspass om GIS är planerat att hållas på förvaltningsdagarna i september.</i>	Enligt plan

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Tabell 16. Nämndens åtgärder till Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.

Nämndens åtgärder	Status
Nämnden ska ge en samordnad, rådgivande, rättssäker effektiv företagsservice och ett gott bemötande i sina kontakter med näringslivet. <i>Kommentar: Under perioden har förvaltningen bland annat deltagit i det kommungemensamma projektet Digital Företagsservice, som syftar till att förenkla vardagen för företagare i Uppsala kommun. Projektet innebär att ett digitalt "skyltfönster" kommer att lanseras, där befintliga tjänster och information paketeras på ett sätt som underlättar interaktionen mellan företagare och kommunen. Utöver detta pågår också revidering av befintliga e-tjänster för att göra dem tydligare och mer användarvänliga.</i>	
Nämnden genomför löpande NKI-undersökning av tillsyn och kontroll och analyserar och tar fram åtgärder utifrån resultatet. Arbete pågår för att införa löpande mätning, istället för årlig, även för lantmäteriförrättningar.	Enligt plan
Bidra till utvecklingen av digitala tjänster och arbeta med ett datadrivet beslutsfattande för att säkerställa en enkel, rättssäker och effektiv företagsservice för hela näringslivet. <i>Kommentar: Under perioden har nämnden arbetat med att utveckla digitala tjänster och förbättra datadrivet beslutsfattande. Bland annat har rapporter i Power BI utvecklats för livsmedelsenheten och befintliga rapportverktyg uppdaterats. Dessutom pågår upphandlingen av ett verksamhetssystem för livsmedelskontroll, miljöskydd och andra områden, med en etablerad arbetsgrupp och en tidsplan för upphandlingsförfarandet som fortskrider som förväntat.</i>	Enligt plan

Tabell 17. Nämndens åtgärder till Uppdrag 13. Stärka Uppsala som evenemangsstad genom att utveckla samverkan och platser för evenemang och upplevelser.

Nämndens åtgärder	Status
Samverka med andra förvaltningar och bidra med nämndens perspektiv i arbetet med att stärka Uppsala som evenemangsstad. <i>Kommentar: Förvaltningen har resurser avsatta för att möta upp när frågor kommer. Förvaltningen har bland annat skickat information till Kultur- idrotts- och fritidsförvaltningen för att stödja dem att informera verksamheter som vill sälja livsmedel vid event.</i>	Enligt plan

Tabell 18. Nämndens åtgärder till Uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Nämndens åtgärder	Status
Delta i internationella, nationella och regionala nätverk inom nämndens sakområden. <i>Kommentar: Det finns upparbetade kontakter med flera miljö nätverk på olika nivåer och olika ämnesområden. Inspektörerna har tillgång till flera samarbetsytor där tillsynsfrågor kan diskuteras. Inom Livsmedelskontrollen genomfördes ett gemensamt provtagningsprojekt avseende glutenfria livsmedel inom Mitt Miljösamverkan.</i>	Enligt plan
Nämnden är medarrangör av nationell konferens i Uppsala om vatten, avlopp och kretslopp (VAK 2025) <i>Kommentar: Nämnden har varit medarrangör och deltagit i den nationella konferensen Vatten, avlopp och kretslopp 2025. Konferensen hölls på Fyrishov. Konferensen anordnas av VA-guiden varje år och riktar sig till tjänstepersoner, konsulter, teknikleverantörer och branschexperter. Nämnden höll presentationer, var moderator för konferensen och medverkade i utställningen genom en monter som bemannades tillsammans med Uppsala Vatten och Avfall AB. Nämnden höll också en entreprenörsträff där gräventreprenörer var inbjudna för föreläsningar, möjlighet att besöka utställningen och ställa frågor till förvaltningen.</i> Åtgärden är kopplad till handlingsplanen för vattenprogrammet och bidrar till skydd av grundvatten, goda vattenmiljöer och hållbart samhällsbyggande.	Färdig

Tabell 19. Nämndens åtgärder till Uppdrag 23. Stärka samverkan inom kommunen i tidiga skeden av planprocessen för att begränsa VA-taxans kostnadsutveckling.

Nämndens åtgärder	Status
Medverka i tidiga skeden av planprocessen för att bidra med kunskap inom nämndens tillsynsområden inom vatten och avlopp. <i>Kommentar: Medverkan har skett i planärenden.</i>	Enligt plan

Tabell 20. Nämndens åtgärder till Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.

Nämndens åtgärder	Status
Kommunala lantmäterimyndigheten: Bidra vid framtagande av detaljplaner. <i>Kommentar: Myndigheten deltar i kommungemensamt granskningsråd, för att kunna bidra med kompetens från planarbetets början.</i>	Enligt plan
Kommunala lantmäterimyndigheten: Fortsätta och förbättra samarbetet med stadsbyggnadsförvaltningen <i>Kommentar: Myndigheten kommer att delta i "Bygglov på väg" om det kommer att genomföras under året. Myndigheten har utvärderat deltagande i de "Minimässor" som delvis ersatt bygglov på väg, och ser att där möter myndigheten inte sin målgrupp.</i>	Enligt plan
Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Bidra med miljö- och hälsoskyddskompetens i stadsbyggnadsprocessen, bygglov, planer och program. <i>Kommentar: Uppsala kommun behöver växa hållbart. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en viktig roll i stadsbyggnadsprocessen genom miljö- och hälsoskyddsgranskning av detaljplaner, program och förhandsbesked inför bygglov utanför detaljplan. Nämnden har yttrat sig löpande på inkommande remisser angående detaljplaner, program, bygglov och lokaliseringsprövningar. Nämnden har också deltagit på samråd med bygglovs- och planenheten. På så sätt bidrar nämnden till en hållbar stadsutveckling och kommunens Vattenprogram samt Handlingsplan för trafikbuller samt till att frågor kring miljö och klimat belyses i bygglov, planer och program.</i>	Enligt plan

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Tabell 21. Nämndens åtgärder till uppdrag 27. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Nämndens åtgärder	Status
Delta i kommunens arbete med klimatbudget <i>Kommentar: Förvaltningen har deltagit i kommunens arbete med klimatbudget genom att föreslå åtgärder till Mål och budget 2026.</i>	Enligt plan
Uppmuntra anställda inom Uppsala kommunkoncern att cykla mer och på ett säkert sätt <i>Kommentar: Genom nätverk för förvaltningarnas miljöombud undersöks om det är möjligt att erbjuda kommunanställda en lättare cykelservice samt om cykelpump kan installeras i nära anslutning till Stadshuset. Förmånscykel kunde beställas under våren och information om detta gavs på torsdagsinfo i mars. Förvaltningen har lyft frågan om en mer stöldsäker cykelparkering till Stadshusets arbetsmiljöutskott. Åtgärden är kopplad till Handlingsplan för hållbar mobilitet.</i>	Enligt plan

Tabell 22. Nämndens åtgärder till uppdrag 28. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Nämndens åtgärder	Status
I tillsynen lyfta in frågor om verksamheternas beredskap och anpassning till ett förändrat klimat. <i>Kommentar: Inomhustemperatur, solskydd och åtgärder vid höga temperaturer är en del av avdelningens tillsyn på vård- och omsorgsboenden, förskolor och skolor. Arbetet har genomförts enligt plan under tertial ett och två, där en stor del av tillsynen har genomförts under maj till juli. Vid tillsyn av förskolor konstaterades att majoriteten inte hade tillräckligt solskydd.</i>	Enligt plan
Den löpande förebyggande tillsynen av verksamhetsutövare/fastighetsägare med oljeavskiljare fokuseras till riskområde för översvämning. Verksamhetsutövare/fastighetsägare föreläggs att sanera oljeavskiljare som inte längre är i bruk. <i>Kommentar: Tillsyn på oljeavskiljare inom riskområde för översvämning planeras genomföras 2026–2027.</i>	Stoppad
Kartlägg vilka kritiskt miljö- och hälsopåverkande ämnen som kan förväntas spridas i ekosystemet från förorenade områden (riskklass 1 och 2) vid en översvämning och arbeta med att sprida resultatet av detta. <i>Kommentar: Kartläggning av vilka MIFO-objekt som ligger inom översvämningsområden är genomförd. Fortsatt arbete med bedömning av vilka kritiskt miljö- och hälsopåverkande ämnen som kan spridas från dessa områden samt spridning av information om resultatet planeras till kommande år.</i>	Enligt plan

Tabell 23. Nämndens åtgärder till Uppdrag 32. Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.

Nämndens åtgärder	Status
Strandskyddstillsyn med fokus vid Flottsund och Ekoln. <i>Kommentar: Ett av strandskyddets syften är att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv på land och i vatten inom strandskyddat område. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver planerad tillsyn vid Flottsund och Ekoln. Tillsynen är till största delen klar längs Vårdsätra och Flottsund. Uppstart och planering av tillsynen vid Ekoln har genomförts och nämnden kommer att göra inspektioner i fält under hösten.</i>	Enligt plan

Tabell 24. Nämndens åtgärder till nämndmål: Vi förbättrar våra vattenmiljöer och skyddar grundvattnet.

Nämndens åtgärder	Status
Bidra till kommungemensamt vattenarbete. <i>Kommentar: Nämnden bidrar till att samverka med Uppsala Vatten kring tillsynsfrågor om enskilt avlopp kopplade till Uppsala kommuns vattentjänstplan. Nämnden medverkar även i grupper för utveckling av skyddet för grundvatten och ytvatten. På så sätt bidrar förvaltningen till Vattenprogrammet och handlingsplanen för VA-utbyggnad och Vattentjänstplan.</i>	Enligt plan
Utföra tillsyn av båtuppläggningsplatser, med fokus på koppar och tributyltenn för att bland annat minska skador på vattenlevande djur. <i>Kommentar: Tillsynen är utförd.</i>	Enligt plan
Bidra vid framtagande av lokala åtgärdsprogram för Björklingeån, Jumkilsån, Sävaån och Olandsån. <i>Kommentar: Förvaltningen har deltagit i en workshop för uppdateringen av den lokala åtgärdsprogram för Fyrisån och granskat slutrapporterna för de lokala åtgärdsprogrammen Björklingeån och Jumkilsån.</i>	Enligt plan
Bidra i arbetet att utveckla vägledning för praktisk tillämpning av Riktlinje för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde. <i>Kommentar: Revidering av riktlinjerna enligt MÅSEN pågår och förvaltningen deltar i arbetet. Miljöförvaltningen deltar också i möten som rör utveckling av det lokala grundvattenskyddet.</i>	Enligt plan
Bidra i framtagande av en släckvattenplan eller motsvarande vägledning för att minimera påverkan från förorenat släckvatten på kommunens dricksvattentäkt. <i>Kommentar: Miljöskyddsavdelningen bidrar löpande med synpunkter till släckvattenplanen eller motsvarande vägledning. Arbetet bidrar till handlingsplanen för vattenprogrammet.</i>	Enligt plan
Inventera verksamheter och förorenade områden inom utvalda områden utifrån Känslighetskartans zoner för att ta fram underlag till projektinriktad tillsyn <i>Kommentar: En inventering har genomförts av miljöfarliga verksamheter och förorenade områden i relation till Känslighetskartans riskzoner.</i>	Enligt plan
Sammankalla berörda nämnder och bolag för att säkerställa att VA-försörjningen i VA-utredningsområdena utreds. <i>Kommentar: Det finns stående möten inbokade för berörda nämnder och bolag.</i>	Enligt plan

Tabell 25. Nämndens åtgärder till nämndmål: Vi har giftfria och slutna kretslopp.

Nämndens åtgärder	Status
Tillsyn höglfluorerade ämnen (PFAS). <i>Kommentar: Arbetet med att öka kunskapen om PFAS-föreningar i mark och vatten har fortsatt. Inventering och riskklassning av PFAS-förorenade områden har påbörjats. På förvaltningen har en PFAS-grupp inrättats för att kunna hantera och svara på frågor kring PFAS i enskilda dricksvattenbrunnar i och med nya riktvärden från Livsmedelsverket. PFAS-gruppen består av inspektörer från flera avdelningar. Syftet med gruppen är att underlätta samarbete, extern och intern kommunikation och erfarenhetsutbyte i förvaltningsövergripande frågor kopplat till PFAS-problematik.</i>	Enligt plan
Minska känsliga gruppers exponering av PFAS i fisk från Fyrisån. <i>Kommentar: Under perioden har ett nytt projekt avseende undersökningar av PFAS-halter i fisk från Fyrisån påbörjats. Det är en fortsättning på projektet PFAS i fisk som genomfördes under 2023 och 2024. Nu provtas fisk från fler ställen i Fyrisån. Det nya projektet avslutas under 2026.</i>	Enligt plan
Tillsyn förorenade områden. <i>Kommentar: Tillsyn på förorenade områden pågår. Framtagandet av en handlingsplan för det fortsatta arbetet med förorenade områden har påbörjats.</i>	Enligt plan
Utreda ansvar för deponier i riskklass 1 och 2 samt utreda föroreningsspridning till vatten från minst fem deponier. <i>Kommentar: Ansvarsutredning för deponier samt tillsyn avseende verksamhetsutövarens utredningar av föroreningsspridning till vatten pågår.</i>	Enligt plan
Bedriva tillsyn över bygg- och rivningsavfall, matavfall och avfall som faller under producentansvaret. <i>Kommentar: Tillsyn på bygg och rivningsavfall har utförts. På hösten planeras en gemensam tillsynsinsats med livskontrollen på avfallshantering inom detaljhandeln.</i>	Enligt plan
Föra dialog kring resurshushållning och cirkularitet vid tillsyn av avfall. <i>Kommentar: Dialog kring resurshushållning och cirkularitet i avfallshanteringen förs löpande inom ramen för ordinarie tillsyn.</i>	Enligt plan

Tabell 26. Nämndens åtgärder till nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.

Nämndens åtgärder	Status
Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Tillsyn luftkvalitet och arbete med åtgärdsprogram för luft <i>Kommentar: Luftmätningar sker kontinuerligt i överensstämmelse med Naturvårdsverkets föreskrifter för hur mätningar ska ske. I dagsläget klaras miljökvalitetsnorm för NO2 och partiklar med god marginal. Efter införandet av ett nytt EU-direktiv håller just nu de svenska miljökvalitetsnormerna på att revideras. De nya skärpta nivåerna som kommer inarbetas i luftkvalitetsförordningen ska klaras 2030. Klaras inte nivåerna till 2027 kommer kommunen också att behöva ta fram en luftkvalitetsfärdplan för hur nivåerna planeras klaras till 2030.</i> <i>Emissionsdatabasen uppdateras årligen under våren med aktuella utsläpp från större källor inom kommunen. Databasen som avses är Östra Sveriges Luftvårdsförbunds emissionsdatabas.</i>	Enligt plan

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Tabell 27. Nämndens åtgärder till Uppdrag 34. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Nämndens åtgärder	Status
Stärkt tillsyn mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan. <i>Kommentar: Samverkan med andra myndigheter har förstärkts. Två av fyra planerade tillsynsinsatser med kommunpolisen har redan genomförts. En kartläggning av riskområden har inletts. En områdesinventering, för att upptäcka anmälningspliktiga verksamheter som inte anmält sig, har genomförts. Utredning av fuskrelaterade livsmedelsklagomål och riktade kontroller tillsammans med polis och andra myndigheter har genomförts. Arbete med att handlägga livsmedelssanktionsavgifter görs löpande vid upptäckt av oregistrerade verksamheter.</i>	Enligt plan

Tabell 28. Nämndens åtgärder till Uppdrag 35. Förhindra att välfärden missbrukas genom att motverka alla former av arbetslivskriminalitet i kommunens verksamheter och hos de leverantörer som anlitas av kommunen.

Nämndens åtgärder	Status
Genomföra verksamhetsanpassade kunskapshöjande aktiviteter kring välfärdsbrott. <i>Kommentar: Ett gemensamt utbildnings- och föreläsningsspass kommer att genomföras gemensamt för hela förvaltningen på ett API i oktober.</i>	Enligt plan
Bidra i arbetet med att förbättra intern nämnd- och bolagsövergripande samverkan inom gemensamma problemområden. <i>Kommentar: Förvaltningen är representerad i arbetsgrupp "Samverkan mot illegala verksamheter". Avdelningschef deltar regelbundet vid möten med polis.</i>	Enligt plan
Bidra i arbetet med att utveckla bakgrundskontroll av individer och företrädare för bolag och föreningar inför exempelvis avtalstecknande, utbetalningar, anställning och konsultverksamhet. <i>Kommentar: Arbete pågår inom kommunkoncernen. Nämnden inväntar resultat från det arbetet.</i>	Enligt plan
Bidra i arbetet med att utveckla arbetssätt för att omhänderta avvikelser med välfärdsbrottskoppling i exempelvis kontroller och uppföljning. <i>Kommentar: Ansvarig avdelningschef och samordnare för uppdraget medverkar i flera olika forum för att på sikt utveckla arbetssätt inom området.</i>	Enligt plan
Se över och utveckla internkontrollarbetet för att förebygga välfärdsbrott och otillåten påverkan. <i>Kommentar: Arbetet med att se över och utveckla internkontrollarbetet för att förebygga välfärdsbrott och otillåten påverkan har inte påbörjats ännu, vilket är i enlighet med plan. Under året kommer förvaltningen att genomföra en riskworkshop och i samband med detta kommer förvaltningen också arbeta fram tillägg av internkontroller som syftar till att förebygga välfärdsbrott och otillåten påverkan som därefter inkluderas internkontrollplanen för 2026.</i>	Enligt plan
Bidra i arbetet med att ta fram en samlad vägledning/rutin för hur Uppsala kommun arbetar mot otillåten påverkan. <i>Kommentar: Inga aktiviteter har ännu initierats av KLK.</i>	Enligt plan

Tabell 29. Nämndens åtgärder till Uppdrag 38. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Nämndens åtgärder	Status
Fortsätta att erbjuda provanställningar/anställningar genom olika typer av arbetsmarknadsåtgärder. <i>Kommentar: Nämnden arbetar löpande med att erbjuda detta när så är möjligt.</i>	Enligt plan

Tabell 30. Nämndens åtgärder till Uppdrag 43. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Nämndens åtgärder	Status
Som arbetsgivare verka för en god psykosocial arbetsmiljö. <i>Kommentar: Årlig medarbetarundersökning är genomförd. Arbete med handlingsplan pågår enligt plan. Avdelningschefer har regelbundna samtal med alla medarbetare.</i>	Enligt plan

Tabell 31. Nämndens åtgärder till Uppdrag 46. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Nämndens åtgärder	Status
Stärkt beredskap för allvarliga störningar. <i>Kommentar: Arbetet med stärkt beredskap för allvarliga störningar pågår enligt plan. Förvaltningen har påbörjat arbetet med kontinuitetshantering, utbildnings- och övningsplanen och deltagit i utbildningar och nätverk. Alla medarbetare går en kommungemensam utbildning om IT-säkerhet för att minska risken att känslig information sprids. En utbildning genomfördes för den personal som arbetar med olycksberedskap utanför kontorstid. Samsyn med externa parter om släckvattenhantering pågår.</i>	Enligt plan
Stärkt beredskap för höjd beredskap. <i>Kommentar: Disponibilitetskontroll genomfördes på kommunnivå. Miljöförvaltningens resultat kommunicerades till förvaltningsdirektör och dialog har förts med avdelningschefer som kan påverkas av resultatet. Personal har fått hemskickat beslut om krigsplacering. Nämndens arbete med att påbörja ledningsplan för höjd beredskap inväntar mer vägledning från Kommunledningskontoret.</i>	Enligt plan

Tabell 32. Nämndens åtgärder till nämndmål: Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun.

Nämndens åtgärder	Status
Hälsoskydd: Projekt för bättre inomhusmiljö i prioriterade områden. <i>Kommentar: Den uppsökande bostadstillsynen är planerad till tertiäl tre.</i>	Enligt plan
Samverkan i syfte att bidra till att utveckla och stärka kommunens arbete med pedagogiska lokaler. <i>Kommentar: Nämnden ser att samarbetet mellan alla kommunens parter kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor har utvecklats och behöver fortsätta utvecklas för att brister ska åtgärdas. Förvaltningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola och förskola.</i>	Enligt plan
Livsmedelskontroll: Bidra till provtagning inom ramen för den svenska veterinära antibiotikaresistenskontrollen. <i>Kommentar: Nämnden har bidragit till Sveriges övervakning av antibiotikaresistens i djur och livsmedel genom att ta ut prover på färskt gris- respektive nötkött från butiker i Uppsala som sedan analyserats av Sveriges veterinärmedicinska Anstalt (SVA).</i>	Enligt plan
Livsmedelskontroll: Utveckla livsmedelskontrollen så den blir mer verkningsfull. <i>Kommentar: Förvaltningen har arbetat med att skapa samsyn bland inspektörerna och implementera Livsmedelsverkets arbetssätt för att bibehålla kontrollen verkningsfull, rättssäker och riskbaserad. Förvaltningen finns representerade i den nationella arbetsgruppen för kosttillskott som leds av Livsmedelsverket för att göra Sveriges och Uppsalas kosttillskottskontroll bättre och mer effektiv.</i>	Enligt plan
Livsmedelskontroll: Utveckla dricksvattenkontrollen. <i>Kommentar: Uppsala kommun är en av de kommuner i landet med störst antal vattenverk. Både för vår egen skull och för att stötta andra kommuner driver nämnden ett omfattande arbete för att utveckla dricksvattenkontrollen. Förvaltningen deltar i den nationella dricksvattenkontrollgruppen som leds av Livsmedelsverket för att göra Sveriges och Uppsalas dricksvattenkontroll bättre och mer effektiv. Förvaltningen deltar även i samarbeten med andra kommuner och bistår även andra kommuner med material och stöd.</i>	Enligt plan
Livsmedelskontroll: Information och rådgivning till de nya livsmedelsföretag som får tillsyn under första verksamhetsåret. <i>Kommentar: Förvaltningen arbetar aktivt med att ge extra information och stöd till nya livsmedelsföretag så att de känner till vilka regelverk de behöver följa och vilket stöd de kan få av förvaltningen. Arbetet genomförs enligt plan.</i>	Enligt plan

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Verksamhetsrapport

Nämndbehandlas
2025-09-24

Diarienummer:
MHN-2025-00141

Handläggare:
Sara Johansson, Evin Anik

Verksamhetsrapport

För miljö- och hälsoskyddsnämnden augusti 2025

Innehåll

Verksamhetsberättelsen.....	5
Sammanfattning	6
Ekonomiskt resultat.....	6
Sammanfattning tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller.....	6
Avdelningen för miljöskydd	6
Avdelningen för hälsoskydd	7
Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp.....	7
Kommunala lantmäterimyndigheten	8
Livsmedelskontroll	8
Tillståndsenheten	9
Bakgrund.....	10
Den kommunala organisationen.....	10
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	10
Miljöförvaltningen	11
Begreppsdefinitioner.....	12
Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller	14
Myndighetssamverkan mot illegal verksamhet.....	14
Miljösamverkan	14
PFAS-föroreningar i mark och vatten.....	15
Avdelningen för miljöskydd	16
Fokus i tillsynen 2025	16
Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken	16
Tillsyn	16
Inkommande ärenden	17
Verksamhetsresultat	19
Sammanfattande bedömning	19
Avdelningen för hälsoskydd.....	21
Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken	21
Tillsyn	21
Inkommande ansökningar och anmälningar	24
Inkommande remisser och klagomål	24
Smittspårning	25
Sammanfattande bedömning	25
Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp	26
Övergripande prioriteringar 2025:	26
Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken	26
Tillsyn	26
Inkommande ärenden	27

Verksamhetsresultat	28
Sammanfattande bedömning	29
Kommunala lantmäterimyndigheten.....	30
Fokus 2025.....	30
Förrättningar.....	30
Inkommande ansökningar	30
Inkommande remisser	30
Uppdrag från Lantmäteriet	30
Verksamhetsresultat	31
Sammanfattande bedömning	32
Enheten för livsmedelskontroll.....	33
Fokus i kontrollen 2025.....	33
Nationell strategi för kontroll i livsmedelskedjan.....	33
Riskklassning och kontroll enligt ny frekvens.....	34
Efterhandsdebitering av kontroll	34
Kontroller	34
Inkommande ansökningar och anmälningar	35
Inkommande remisser och klagomål	35
**Förvaltningen saknar tekniska lösningar för att utläsa hur många tillsynshändelser som skett genom ett kontrollbesök på plats eller hur många som skett genom t.ex. telefonkontakt eller granskning av inskickade handlingar i samband med klagomål. Detta gör att siffror för denna post inte längre kan redovisas.....	36
Verksamhetsresultat	36
Jämförelsesiffror 2023–2025	37
Uppföljning mot plan 2025	38
Sammanfattande bedömning	38
Tillståndsenheten.....	39
Fokus 2025	39
Tillsyn	39
Inkommande ansökningar och anmälningar	40
Inkommande remisser och klagomål	40
Verksamhetsresultat	41
Sammanfattande bedömning	42
Viktiga händelser på miljöförvaltningen.....	43
Arbete med verksamhetsutveckling.....	43
Beredskap och säkerhet.....	44
Bemötande och service.....	44
NKI-resultat.....	44
Medarbetare och ledare.....	45
Arbetsmiljöansvar	45

Chef- och ledarskap	45
Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare	46
Kommunikation	46
Internkommunikation	46
Utveckla förvaltningens sidor på uppsala.se	46
Press/media	47
Extern information och material	47
Resultat för miljöförvaltningens verksamheter	49
Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag	51
Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	52
Politisk verksamhet	52
Administrativa enheten	52
Avdelningen för miljöskydd	52
Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp	52
Avdelningen för hälsoskydd	52
Kommunala lantmäterimyndigheten	53
Enheten för livsmedelskontroll	53
Tillståndsenheten	53
Tabell ekonomiskt resultat och prognos (mnkr)	53

Verksamhetsberättelsen

Den här verksamhetsrapporten omfattar miljö- och hälsoskyddsnämndens (nämndens) verksamhetsresultat för januari-mars, ekonomiskt resultat för januari-augusti samt ekonomisk prognos för helår i förhållande till verksamhetsplan och budget 2025.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om åtgärder mot föroreningar från fartyg samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen.

En stor del av nämndens arbete utgörs av tillsyn och kontroll inom nämndens ansvarsområden samt lantmäteriförrättningar. Därutöver arbetar nämnden mot de fokusmål och uppdrag som ges av kommunfullmäktige varje år.

Sammanfattning

Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar ett underskott för perioden januari till och med augusti om 0,2 miljoner kronor, vilket är 4,8 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Periodens ackumulerade intäkter uppgår till 41,4 miljoner kronor vilket är 7 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen i intäkter förklaras av lägre intäkter för förrättningsavgifter och timavgiftsfinansierad tillsyn.

Resultatet visar även lägre verksamhetskostnader om 2,2 miljoner kronor jämfört med periodens budget, vilket beror på lägre kostnader för personal och för övriga tjänster.

Sammanfattning tillsyn, tillståndsprovningar, förrättningar och kontroller

Avdelningen för miljöskydd

Miljöskyddsavdelningen har haft utmaningar med att hinna med sin tillsyn under flera år. Särskilt den planerade tillsynen på timavgift ligger av flera orsaker efter. Dels förlorade man under våren två erfarna inspektörer samtidigt som fyra nya började sin anställning. De nyanställda behöver tid för introduktion och upplärning med effekten att tillsynstakten blir lägre än den planerade. Samtidigt med upplärning så har avdelningen behövt prioritera en ökande mängd inkommande ärenden, inklusive ett par omfattande begäran om utlämnande av handlingar.

Avdelningen har genomfört flera *åtgärder* under vår och sommar för att komma till rätta med den återkommande utmaningen att kunna leverera den tillsyn som det planerats för. Många av åtgärderna är att se som en investering som förväntas ge effekt på såväl effektivitet inom tillsynen som debiteringsgrad på sikt. Åtgärderna innefattar bland annat:

- Införande av stödrollerna enhetsledare och samordnare för att bland annat förbättra planering och uppföljning.
- Utveckling av arbetssätt, exempelvis så har en mindre grupp utsetts till att specialisera sig på handläggning av klagomål som ofta är av komplicerad art.
- Införande av rutiner med tydliga gränsdragningar för att underlätta snabbare avslut av ärenden och en mer korrekt övergång till uppföljande tillsyn.
- Utveckling och formalisering av månadsuppföljningar.

Ett mer omfattande arbete har startats för att identifiera vilka faktorer som är mest avgörande för att öka tillsyn och debiteringsgrad. För att genomföra den fördjupade analysen har ytterligare resurs tillsatts i form av en avdelningsövergripande analysgrupp med stöd av ekonomicontroller. Utifrån analysen kommer en handlingsplan att tas fram med prioriterade åtgärder.

Avdelningen har under våren prioriterat tillsyn på stora tillståndspliktiga verksamheter med årlig avgift samt köldmedier. För att optimera tillsynen på hösten och skapa en bättre grundförutsättning för 2026 följer avdelningen sin tidigare nedprioritering av delar av timavgiftstillsyn på mindre fordonsvårdsanläggningar, lantbruk och

laboratorier till förmån för tillsyn på årlig avgift på anmälningspliktiga och ej anmälningspliktiga verksamheter och inkommande ärenden. Kvarvarande tillsyn på årlig avgift planeras att utföras innan årets slut.

Den tillsyn på timavgift som inte kommer utföras under 2025 fördelas på de kommande åren. Under hösten planeras ytterligare rekrytering för att kunna hantera kommande års tillsynsbehov.

Avdelningen för hälsoskydd

Avdelningen har haft en längre uppstartsperiod än väntat under tertiäl ett, främst på grund av införandet av nya fokusområden i tillsynen och ett förändrat arbetssätt för informationsmöten med rektorer på skolor och förskolor. Dessa förändringar har krävt mer tid och resurser än planerat, och avdelningen har även påverkats av förändringar i bemanningen. Efter en initial anpassningsperiod har tillsynen sedan fortskridit enligt plan, med en positiv utveckling inom flera områden.

Avdelningen har hanterat ett stort antal ärenden, inklusive klagomål och förebyggande tillsyn av vård- och omsorgsboenden, skolor och förskolor. I tillsynen identifierades många förskolegårdar som har bristfälligt solskydd. Antalet inkommande ärenden om anvisning av plats för avfallskärl har ökat.

Tillsynsplanen på årlig avgift bedöms kunna genomföras enligt plan. Däremot förväntas den förebyggande tillsynen på timavgift vara lägre än planerat för året, på grund av något lägre bemanning. En prioritering av tillsynsinsatserna kommer att ske utifrån tillsynsbehovet, för att säkerställa att de mest angelägna områdena får tillräcklig uppmärksamhet.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Tillsynen av enskilda avlopp genomfördes enligt plan. Under mars månad inspekterades 120 minireningsverk, och den mer omfattande tillsynen av äldre markbaserade avloppsanläggningar inleddes i april och pågick fram till början av juni, helt enligt plan. Den uppföljande tillsynen, som ofta ledde till nya beslut med föreläggande om vite, blev dock något försenad.

Antalet inkommande ärenden, främst ansökningar om tillstånd för nya enskilda avlopp, ökade under året och översteg den ursprungliga prognosen. Under perioden inkom cirka 25 procent fler ansökningar än motsvarande period 2024 och nästan 50 procent fler än 2023. Antalet beviljade tillstånd låg något över de planerade målen. Samtidigt försämrades ärendebalansen till följd av det oväntat höga inflödet.

Förberedelser för tillsyn av strandskydd påbörjades, med planerat genomförande i början av oktober. Handläggningen av äldre tillsynsärenden inleddes, inklusive uppföljande tillsyn.

Samverkan med andra kommunala aktörer fortsatte, och ett strategiskt arbete kring PFAS inleddes. Förvaltningen bidrog även som arrangör av en nationell VA-konferens i Uppsala.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Antalet fattade beslut ligger högre under perioden än tidigare år, vilket bland annat beror på en stabil bemanning i kombination med fokus på avslut. Införandet av nytt arbetssätt med förrättningsassistent och team har också börjat ge effekt i antalet avslutade förrättningar.

Under perioden har arbetssättet med enhetsledare på myndigheten utvecklats ytterligare, vilket lett till ökat stöd både för avdelningschef och övriga medarbetare på myndigheten. Fördelarna med att ha en enhetsledare nära förrättningsverksamheten ger en positiv effekt på såväl trygghet och stress för övriga medarbetare, som enhetligt arbetssätt och ökad rättssäkerhet.

Handläggningstiden har vänt uppåt och har ökat jämfört med föregående år. Det är en direkt följd av att myndigheten numera måste begära ut samtliga handlingar från Lantmäteriet, jämfört med att själva hämta dem i Lantmäteriets system.

Väntetiden har sjunkit under perioden och förväntan är att den kommer fortsätta nedåt under resten av året.

Livsmedelskontroll

Nämnden började under årets första kvartal att använda digitala verktyg vid livsmedelskontrollerna. Det innebär att inspektören under besök kommer åt de uppgifter som finns i diariesystemet om den anläggning som ska kontrolleras. Det ger en bättre service till verksamhetsutövaren och innebär att kontaktuppgifter och underlag för till exempel riskklassning kan ändras direkt i samband med kontrollbesöket. För inspektören underlättas arbetet då checklistor anpassade för kontrollbesöket finns tillgängliga och resultatet från kontrollen kan dokumenteras direkt.

Arbetet med att utföra både planerade kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har i stort fungerat väl under perioden. Antalet matförgiftningsärenden har varit fler än motsvarande period 2024 och över förväntat antal för 2025. Den planerade kontrollen och antalet förstagångsbesök har varit något lägre än planerat, medan det har utförts mer uppföljande kontroll än planerat. Det har även fungerat bra med handläggning av administrativa ärenden så som registreringar och avregistreringar. Antalet beslut om åtgärd ligger något lägre än motsvarande period 2024. Hur mycket uppföljande kontroll som utförts mäts numera i tid och har under årets två första tertialer varit högre än planerat.

De fokusområden som prioriterades under de första två tertialerna var planerad och händelsestyrd kontroll, arbete mot livsmedelsfusk, provtagning inom SVARM (Sveriges övervakning av antibiotikaresistens i djur och livsmedel) och miljösamverkan, samsyn kring debitering av kontrolltid, samt påbörjat användandet av digitala verktyg i samband med kontrollbesök.

Tillståndsenheten

Arbetet har fungerat bra under perioden. Planen för tillsyn av serveringstillstånd på helåret bedöms som genomförbar, både inre tillsyn och 300 tillsynsbesök på serveringsställen. Under perioden januari-augusti har fyra företag erhållit en erinran och ett en varning. Två tillstånd har återkallats. Under perioden har fler tillsynsärenden öppnats än motsvarande period tidigare år, detta beror framför allt på brister i ekonomin i verksamheterna på grund av det ekonomiska läget.

Under perioden har möjligheten att söka gårdsförsäljningstillstånd införts. Information till sökande, mallar för handläggning, blanketter och e-tjänster har tagits fram. En komplett ansökan om tillstånd har inkommit och den beviljades cirka två veckor efter att den inkom.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså övriga tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarettor och folköl.

Bakgrund

Den kommunala organisationen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Kommunfullmäktige tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi, beslutar om den kommunala förvaltningens organisation och verksamhetsformer, väljer ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen och nämnderna samt väljer revisorer som granskar kommunens verksamhet. Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas och väljer dess ledamöter. Varje nämnd ansvarar för ett visst område.

Nämnderna ansvarar för den löpande verksamheten inom kommunen, förbereder ärenden som ska beslutas av fullmäktige och genomför beslut som fattas i fullmäktige.

Varje nämnd stöds av en förvaltning vars uppdrag är att genomföra de beslut som nämnderna fattar och förse nämnderna med beslutsunderlag. I förvaltningarna arbetar anställda tjänstepersoner och i praktiken är det de som sköter genomförandet av kommunens verksamheter, men de förtroendevalda har alltid det yttersta ansvaret.

Kommunfullmäktige ger nämnderna uppdrag och fleråriga fokusmål. Nämnderna upprättar därefter verksamhetsplaner som beskriver hur varje nämnd ska nå fokusmålen och vilka beslut som måste tas. I slutet av året beskriver varje nämnd sedan i en verksamhetsberättelse resultaten för sin verksamhet samt hur de har genomfört de uppdrag och mål som getts ut av Kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om åtgärder mot förorening från fartyg samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Nämnden arbetar också förebyggande genom att sprida information, ge råd och anvisningar. Målet är ett friskt och tryggt Uppsala som utvecklas strukturerat och hållbart.

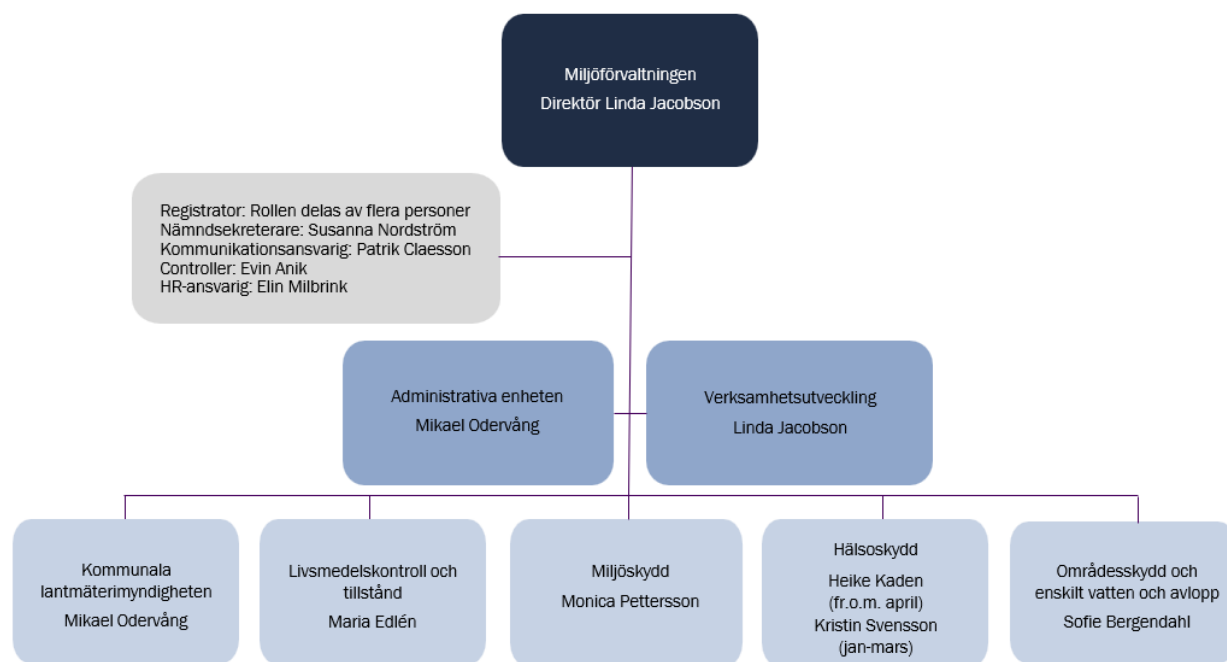
Miljöförvaltningen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen. Miljöförvaltningens verksamhet delas upp i åtta verksamhetsområden vilka organiseras i fem avdelningar som åskådliggörs i organisationsbilden nedan.

Verksamhetsområdena är:

- Miljöskyddstillsyn
- Hälsoskyddstillsyn
- Enskilt vatten och avloppstillsyn
- Områdesskydd
- Samhällsbyggnad och miljöövervakning
- Kommunala lantmäterimyndigheten
- Livsmedelskontroll
- Tillståndsenheten

Förutom de fem avdelningarna finns en administrativ enhet samt två verksamhetsutvecklare som stödjer förvaltningens övergripande arbete. Dessutom finns stabsfunktioner från kommunledningskontoret knutna till miljöförvaltningen som stödjer med registratur, nämndsekretariat, kommunikation, ekonomi, HR och IT.

Figur 1: Organisationsbild miljöförvaltningen.

Begreppsdefinitioner

De begrepp som används i verksamhetsberättelsen förklaras under detta avsnitt.

Tillsyn	Aktiviteter som syftar till att säkerställa att lagstiftningen följs. Förebyggande tillsyn definieras som de aktiviteter som planeras utifrån risk och erfarenhet. Uppföljande tillsyn föranleds av att brister har uppmärksamrats i en verksamhet. Inom alkoholtillsynen finns yttre respektive inre tillsyn. Yttre tillsyn definieras som den tillsyn som sker på plats på serveringsstället. Inre tillsyn är den tillsyn som genomförs genom förfrågningar till andra myndigheter (granskning av bland annat handel och vandel).
Kontroll	Aktiviteter som syftar till att säkerställa att livsmedels- och foderlagstiftningen följs. Likheter med tillsyn är stora, men tillsyn enligt miljöbalken har en bredare innebörd än kontroll via livsmedels- och foderlagstiftningen. Motsvarigheten till förebyggande tillsyn och uppföljande tillsyn benämns i livsmedelslagstiftningen som normal kontroll respektive extra offentlig kontroll.
Förrättning	Ett ärende inom kommunala lantmäterimyndigheten som oftast tillkommit genom en ansökan och som alltid leder till ett myndighetsbeslut fattat av en förrättningslantmätare. En förrättning hanterar frågor gällande fastighetsbildning, fastighetsbestämning, servitutsfrågor m.m.
Inspektion	Ett förankat eller oanmält tillsynsbesök för att kontrollera hur en verksamhet eller fastighetsägare lever upp till krav och informera om lagstiftningen.
Besök	Alla möten på plats hos verksamhetsutövaren.
Ärende	En avgränsad fråga som myndigheten/förvaltningen arbetar med. Det innehåller handlingar som har upprättats eller inkommit till förvaltningen.
Ärendebalans	Antal ärenden som inte är avgjorda.

Remiss	Ett ärende som myndigheten får för yttrande.
Anmälan	Alla ärenden där någon gör en anmälan om något. Genererar ett beslut, men inte ett tillstånd.
Ansökan	Alla ärenden där någon ansöker om något. Genererar ett beslut eller ett tillstånd.
Klagomål	Aktiviteter för att se att lagstiftningen följs. Tillsynen föränleds av att andra misstänker brister. Här inkluderas ”extra offentlig kontroll”.

Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller

Nämnden bidrar till en hållbar samhällsutveckling genom sitt grunduppdrag med tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller. Genom att kontrollera att miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter med flera följs minskar utsläppen av miljöskadliga ämnen, maten blir säkrare att äta och folkhälsan blir bättre. Genom ett effektivt, rättssäkert och serviceinriktat arbete och tydlig och lättillgänglig information ger nämnden kommunens invånare och verksamheter förutsättningar att göra rätt och bidrar till likvärdiga konkurrensvillkor. På så sätt bidrar nämnden till de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljökvalitetsmålen.

Myndighetssamverkan mot illegal verksamhet

Nämnden har under året förstärkt samverkan och upprätthållit kontaktvägar till andra myndigheter för att bättre kunna bidra i samhällets arbete mot illegal verksamhet. Exempel på myndigheter är polisen, arbetsmiljöverket, Skatteverket, brandförsvaret och länsstyrelsen.

Två av fyra planerade tillsynsinsatser med kommunpolisen samt andra myndigheter har redan genomförts, bland annat kontroll av transporter.

En områdesinventering, för att bland annat upptäcka anmälningspliktiga verksamheter som inte anmält sig, har genomförts.

Utredning av fuskrelaterade livsmedelsklagomål och riktade kontroller tillsammans med polis och andra myndigheter har genomförts. Utifrån inkomna tips har utredning gjorts och förbud lagts på godis som saknat spårbarhetsuppgifter och där hållbarhetsuppgifter tagits bort från förpackningar. Arbete med att handlägga livsmedelssanktionsavgifter görs löpande vid upptäckt av oregistrerade verksamheter.

Nämnden medverkar i kommungemensamma forum för att upptäcka och motverka välfärdsbrott.

Miljösamverkan

"Mitt Miljösamverkan" är ett forum för miljö- och hälsoskyddsförvaltningar inom Uppsala, Dalarna, Gävleborgs och Västmanlands län och syftar till en ökad samsyn och en mer enhetlig myndighetsutövning.

Förvaltningen är representerad i styrgruppen för Mitt miljösamverkan och fokus under perioden har varit att rekrytera nya projektledare (ersättningsrekrytering samt förstärkning genom utökning av projektledartiden från en och en halv tjänst till motsvarande två årsarbetskrafter). Två nya projektledare är nu anställda, men en halvtidstjänst saknas fortfarande. Vissa projekt har skjutits upp till nästa år på grund av detta.

Inom ramen för Mitt Miljösamverkan finns en gemensam arbetsyta som alla inspektörer har tillgång till. Där ställdes, besvarades och diskuterades tillsynsrelaterade frågor och utmaningar.

Genom miljösamverkan stärker nämnden sina kontakter med kommuner i länet och angränsande län.

PFAS-föreningar i mark och vatten

Arbetet med att öka kunskapen om PFAS-föreningar i mark och vatten har fortsatt. På förvaltningen har en PFAS-grupp inrättats för att kunna hantera och svara på frågor kring PFAS i enskilda dricksvattenbrunnar i och med nya riktvärden från Livsmedelsverket. PFAS-gruppen består av inspektörer från flera avdelningar. Syftet med gruppen är att underlätta samarbete, extern och intern kommunikation och erfarenhetsutbyte i förvaltningsövergripande frågor kopplat till PFAS-problematik. Under perioden har förvaltningen även bjudit in andra förvaltningar och bolag till ett kunskapshöjande seminarium och erfarenhetsutbyte kring PFAS-problematik. Nämnden har fortsatt sitt arbete med att källspåra och utreda ansvar för PFAS-föreningar. Under perioden har ett nytt projekt avseende undersökningar av PFAS-halter i fisk från Fyrisån påbörjats. Det är en fortsättning på projektet PFAS i fisk som genomfördes under 2023 och 2024. Nu provtas fisk från fler ställen i Fyrisån. Det nya projektet avslutas under 2026.

Avdelningen för miljöskydd

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken till skydd för miljön. Tillsynen är en viktig del i arbetet med att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Tillsynen omfattar ett stort antal olika typer av verksamheter så som lantbruk, bioteknik (Life Science), fordonsservice, avloppsreningsverk, bergtäkter och förbränningsanläggningar.

Fokus i tillsynen 2025

- Leverera tillsyn till de verksamheter som ska ha tillsyn 2025 utifrån behovsutredningen.
- Arbeta med förorenade områden, identifiera ansvariga för förorenade områden och förelägga om markundersökningar och slutligen efterbehandling.
- Samverka med andra myndigheter kring tillsyn av misstänkt illegal verksamhet och genomföra egen tillsyn på miljöfarliga verksamheter för att upptäcka misstänkt illegal verksamhet.
- Utveckla arbetet och kunskapen kring PFAS-föroreningar i mark och vatten och fortsätta arbetet med källspårning av PFAS.
- Genomför kontroll enligt marknadskontrollförordningen.
- Bidra i kommunens övergripande arbete med att förbättra kommunens vattenmiljöer.
- Delta i förvaltningens och kommunens arbete med plan- och bygglov genom att svara på remisser.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella tillsynsstrategin anger flera tillsynsområden och fokusområden som berör miljöskydd. De tillsynsområden som är aktuella för miljöskydd är förorenade områden, avfall, miljöfarlig verksamhet och kemikalier. De fokusområden som berörs är bland annat tillsyn av förorenade områden med riskklass 1 och 2, anmälan om avhjälpandeåtgärd enligt § 28 i FMH, illegal avfallshantering, återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall, växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar, energihushållning, Reach och biocider. Avdelningen har tagit hänsyn till den nationella strategin och dess fokusområden i tillsynsplaneringen.

Tillsyn

Avdelningen ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Särskilt den planerade tillsynen på timavgift ligger efter vilket beror på att avdelningen under våren förlorade två erfarna inspektörer och började introducera fyra nya inspektörer. Avdelningen prioriterade därför under våren tillsyn på stora tillståndspliktiga verksamheter med årlig avgift (A- och B-verksamheter) samt köldmedier och introduktion av nyanställda. Under perioden har ett antal stora begäran om utlämnande av handlingar hanterats vilket inneburit att avdelningen behövt avsätta tid för stöd vad gäller sekretessprövning, tid som annars skulle lagts på tillsyn.

Att främst stora tillståndspliktiga verksamheter (A- och B-verksamheter) med mycket handläggningstid samt granskning av köldmedierapporter har prioriterats under våren speglas i att antalet tillsynsbesök och antalet besökta verksamheter är lägre än de senaste två åren.

Inom området tillsyn med timavgift har avdelningen under första halvåret bland annat jobbat med tillsynsprojekt avseende bygg- och rivningsavfall. Avdelningen har även fortsatt med tillsyn avseende amalgamhantering vid tandvårdskliniker.

För att optimera tillsynen på hösten och skapa en bättre grundförutsättning för 2025 kommer delar av timavgiftstillsyn på mindre fordonsvårdsanläggningar, lantbruk och laboratorier att prioriteras ned till förmån för tillsyn på årlig avgift och inkommande ärenden. All tillsyn på verksamheter som betalar årlig avgift förväntas därmed kunna utföras under återstoden av året.

Miljöskydd	Planerad tillsyn 2025	Genomförd tillsyn per 15 augusti 2025	
		Timmar	Andel av planerat för helår
Tillsyn av objekt med årlig avgift (inkl. köldmedia och tillsynsskuld)	3 500 timmar	1632	47 %
Tillsyn med timavgift inkl. uppföljande tillsyn	3 000 timmar	387	13 %
Tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	890 timmar	388	44 %

Förorenade områden

Avdelningen genomförde tillsyn på förorenade områden inklusive egeninitierad tillsyn av till exempel nedlagda deponier och objekt med riskklass 1 och 2 (mycket stor eller stor risk för människors hälsa och miljön).

Energitillsyn

Energitillsyn utförs oftast som en del av den ordinarie miljötillsynen. Exempel på frågor som ställs är vad verksamheten har gjort för energibesparande åtgärder och om energikartläggning genomförts.

Kommungemensamt vattenarbete

Under perioden har avdelningen löpande deltagit i arbetsmöten avseende det kommungemensamma vattenarbetet rörande olika program för grund- och dagvatten med flera. Inom detta forum hanteras bland annat förvaltnings- och åtgärdsplanen enligt vattenförvaltningen, lokala åtgärdsprogram, släckvattenplan och vägledning för praktisk tillämpning av Riktlinje för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde.

Inkommande ärenden

Nedlagd tid på inkommande ärenden, inklusive anmälningar och ansökningar, inkommande klagomål och incidentärenden samt övriga inkommande ärenden för tillsyn har utgjort 71 procent av den planerade tiden för året, vilket betyder att avdelningen har lagt ner mer tid på dessa ärenden än förväntat för den aktuella perioden. En anledning till att mer tid behövde läggas var att flera klagomålsärenden var av komplicerad karaktär.

Ansökningar och anmälningar

Antalet inkomna ansökningar har minskat jämfört med föregående år, men antalet anmälningar har ökat jämfört med föregående år. Summan av båda poster för 2025 är något lägre än 2024 men högre än för 2023. De vanligaste ärendetyperna i denna grupp var anmälningar och ansökningar om installation av värmepump, anmälan av miljöfarlig verksamhet avseende ändring, ansökan om tillstånd att sprida kemiska bekämpningsmedel och anmälan om avhjälpande av förorening.

Övriga ärenden för kännedom och tillsyn

Antalet övriga ärenden för kännedom och tillsyn har ökat de senaste åren i samband med förändringar i lagstiftningen. Även under 2025 har antalet inkommande övriga ärenden för kännedom och tillsyn ökat jämfört med föregående år. De vanligaste ärendetyperna i denna kategori är information om tillstånd eller bekräftelse av anmälningar avseende transport av farligt avfall.

Remisser

Antalet inkommande ärenden i form av remisser är något lägre än föregående år. Exempel på remisser som ofta tar mycket tid i anspråk är remisser gällande tillståndsprövningar, lagstiftningsförslag, planärenden samt olika typer av samråd. De till antalet vanligaste remisserna är ärenden gällande vattenskyddsdispenser, bygglov och vattenverksamhet.

Klagomål och incidentärenden

Antalet inkomna klagomål och incidentrapporter är något fler än föregående år. Avdelningen hanterar klagomål som gäller påverkan på miljön genom bland annat nedskräpning, buller och utsläpp till mark, luft och vatten. De flesta klagomål under året handlade om nedskräpning, avfallshantering och buller, men under perioden har avdelningen även hanterat några ovanliga ärenden gällande båtar som tagit mycket tid i anspråk. Därutöver hanterar avdelningen incidentärenden som ofta utgörs av utsläpp som bland annat drivmedel vid olyckor. Incidentärenden kommer oftast till avdelningens kännedom via räddningstjänsten eller genom att verksamheter själva hör av sig.

Begäran om allmän handling

Under perioden har flera större begäran om utlämnande av handlingar inkommit. Inom ramen för dessa har miljöskyddsavdelningen avsatt mycket tid för kontakter, stöd i utsökningar och sekretessprövningar.

Verksamhetsresultat

Miljöskydd	31 augusti 2023	31 augusti 2024	15 augusti 2025
Antal inspektioner	186	124	86
Antal verksamheter som fått besök	164	110	76
Antal inkommande ansökningar	41	122	62
Antal inkommande anmälningar	130	128	142
Antal inkommande informationsärenden ¹	-	49	40
Antal remisser	72	97	82
Antal klagomål	69	74	76
Antal inkomna incidentrapporter	-	22	29
Antal övriga inkommande ärenden ²	-	88	136

- 1) Inkluderar ärenden information om cisterninstallation, information om köldmedieinstallation och konvertering av köldmedieaggregat, information om nedgrävningsplats för häst samt underrättelse om påträffad förorening, som tidigare har varit anmälnings- och tillståndsärenden och som tidigare är räknades med under antalet anmälningar och ansökningar.
- 2) Inkluderar ärenden som vi endast får in för kännedom och där ingen avgift tas ut samt händelsestyrda tillsynsärenden som t.ex. miljöstraffsavgifter av olika slag, information om slamspridning och slamlagring, eldning av byggnad. Även egeninitierade, avgiftsfinansierade ärenden avseende förorenad mark ingår.

Sammanfattande bedömning

Miljöskyddsavdelningen har haft utmaningar med att hinna med sin tillsyn under flera år. Särskilt den planerade tillsynen på timavgift ligger av flera orsaker efter. Dels förlorade man under våren två erfarna inspektörer samtidigt som fyra nya började sin anställning. De nyanställda behöver tid för introduktion och upplärning med effekten att tillsynstakten blir lägre än den planerade. Samtidigt med upplärning så har avdelningen behövt prioritera en ökande mängd inkommande ärenden, inklusive ett par omfattande begäran om utlämnande av handlingar.

Avdelningen har genomfört flera *åtgärder* under vår och sommar för att komma till rätta med den återkommande utmaningen att kunna leverera den tillsyn som det planerats för. Många av åtgärderna är att se som en investering som förväntas ge effekt på såväl effektivitet inom tillsynen som debiteringsgrad på sikt. Åtgärderna innefattar bland annat:

- Införande av stödrollerna enhetsledare och samordnare för att bland annat förbättra planering och uppföljning.
- Utveckling av arbetssätt, exempelvis så har en mindre grupp utsetts till att specialisera sig på handläggning av klagomål som ofta är av komplicerad art.
- Införande av rutiner med tydliga gränsdragningar för att underlätta snabbare avslut av ärenden och en mer korrekt övergång till uppföljande tillsyn.

- Utveckling och formalisering av månadsuppföljningar.

Ett mer omfattande arbete har startats för att identifiera vilka faktorer som är mest avgörande för att öka tillsyn och debiteringsgrad. För att genomföra den fördjupade analysen har ytterligare resurs tillsatts i form av en avdelningsövergripande analysgrupp med stöd av ekonomicontroller. Utifrån analysen kommer en handlingsplan att tas fram med prioriterade åtgärder.

Avdelningen har under våren prioriterat tillsyn på stora tillståndspliktiga verksamheter med årlig avgift samt köldmedier. För att optimera tillsynen på hösten och skapa en bättre grundförutsättning för 2026 följer avdelningen sin tidigare nedprioritering av delar av timavgiftstillsyn på mindre fordonsvårdsanläggningar, lantbruk och

laboratorier till förmån för tillsyn på årlig avgift på anmälningspliktiga och ej anmälningspliktiga verksamheter och inkommande ärenden. Kvarvarande tillsyn på årlig avgift planeras att utföras innan årets slut.

Den tillsyn på timavgift som inte kommer utföras under 2025 fördelas på de kommande åren. Under hösten planeras ytterligare rekrytering för att kunna hantera kommande års tillsynsbehov.

Avdelningen för hälsoskydd

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken och strålskyddslagen till skydd för människors hälsa. Tillsynen syftar till att förhindra att människor blir besvärade eller sjuka av inomhusmiljön eller bristfällig hygien. Tillsynen är riskbaserad och fokuserar på vardagsmiljön för känsliga grupper, som barn, unga och äldre samt verksamheter med ökad risk på grund av till exempel stickande eller skärande inslag. Det innebär bland annat tillsyn av förskolor, skolor, vårdlokaler, bassängbad och tatuerare.

Fokus i tillsynen 2025:

- Leverera tillsyn till de verksamheter som ska ha tillsyn 2025 enligt behovsutredningen.
- Fortsätta och utveckla samarbetet med de aktörer som är viktiga för inomhusmiljön i skolor, fritidshem, förskolor och vårdboenden.
- Utifrån vår roll som tillsynsmyndighet bidra i arbetet med luftkvalitet.
- Samverka med andra myndigheter kring tillsyn av misstänkt illegal verksamhet.
- Fortsätta en förstärkt tillsyn av radon i flerbostadshus, skolor och förskolor.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella tillsynsstrategin anger fyra fokusområden för tillsynsområdet hälsoskydd. De utpekade fokusområdena i strategin för 2022–2025 är inomhusmiljö i bostäder, likvärdig tillsyn av yrkesmässig hygienisk verksamhet, bassängbad samt inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola med extra fokus på städning.

Avdelningen har tagit hänsyn till den nationella strategin och dess fokusområden i tillsynsplaneringen med målet att uppfylla de angivna effektmålen genom tillsyn på till exempel skolor, förskolor, bassängbad och hygieniska verksamheter.

Tillsyn

Trots en initial uppstartsperiod som var längre än väntat på grund av nya fokusområden och ett förändrat arbetssätt, har avdelningen lyckats anpassa sig och fortsätta tillsynen på årlig avgift enligt plan med en positiv utveckling inom flera områden. Avdelningen har hanterat ett stort antal ärenden, inklusive tillsyn av vård- och omsorgsboenden, skolor och förskolor, samt smittspårning och bedrivit luftkvalitetsarbete. Tillsynen har fokuserat på att säkerställa en hälsosam och trygg miljö för alla i kommunen, med en tydlig prioritering av områden som kräver extra uppmärksamhet.

Med anledning av förändringar i bemanningen har avdelningen fokuserat på förebyggande tillsyn på årlig avgift, samt hantering av inkommande ärenden, såsom klagomål, ansökningar och smittspårningar. I de allra flesta delar bedöms tillsynsplanen för året kunna genomföras, men med en mindre justering i form av en minskning av förebyggande tillsyn på timavgift för att anpassa sig till den minskade bemanningen. Denna anpassning kommer att säkerställa att avdelningen kan fortsätta att prioritera de mest angelägna områdena och upprätthålla en hög kvalitet på tillsynen.

Hälsoskydd	Planerad tillsyn 2025	Genomförd tillsyn per 15 augusti 2025	
		Timmar	Andel av planerat för helår
Tillsyn av objekt med årlig avgift	3 100 timmar	1740 h	56 %
Tillsyn av objekt med timavgift (förebyggande & uppföljande)	2 000 timmar	808 h	40 %
Tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	600 timmar	167 h	28%

Gym och idrottsanläggningar

Tillsynen av gym och idrottsanläggningar har påbörjats, med nio av 39 planerade besök hittills utförda. Eftersom dessa anläggningar används av många personer dagligen, är det viktigt att verksamheten har en fungerande egenkontroll. Fokus i tillsynen ligger på lokalens skick, ventilation, städning, hygien och förebyggande av tillväxt av legionella.

Förskolor, skolor och fritidshem

Tillsynen av förskolor, skolor och fritidshem löper enligt plan. Hittills har cirka 85 procent av årets planerade tillsyn på skolorna genomförts. På förskolor genomfördes de flesta oanmälda tillsynsbesök under tertiäl två, medan bokade inspektioner planeras till tertiäl tre. Tillsyn på fritidshem löper enligt plan.

På skolorna fokuserar tillsynen på verksamhetens egenkontroll, riskbedömning, inomhusmiljö, rökfri skolmiljö och luftkvalitet, för att säkerställa att eleverna har en hälsosam och trygg miljö att lära och utvecklas i.

Förskolorna kommer att inspekteras med fokus på UV-exponering, materialval på förskolegårdar och temperatur inomhus. Dessa områden är viktiga för att säkerställa att barnen har en hälsosam och trygg miljö. UV-exponering är ett särskilt viktigt område, eftersom tillräckligt med solskydd är nödvändigt för att skydda barn och unga från skadlig UV-strålning, särskilt under vår och sommar. Tillsynsbesöken av förskolorna genomfördes från och med maj, då löv och blad på växtlighet har hunnit utvecklas. I tillsynen identifierades många förskolegårdar som har bristfälligt solskydd.

Som inledning av årets tillsyn har två digitala informationsmöten genomförts för rektorer och andra nyckelpersoner på skolor och förskolor. Mötena live-sändes och spelades in i Stadshusets studio, vilket möjliggjorde för alla berörda att ta del av informationen. Genom att informera och engagera skolor och förskolor vill nämnden säkerställa att verksamheterna har tillräckligt med information inför tillsynsbesöken och på så sätt bidra till att skapa förutsättningarna för en hälsosam och trygg miljö för barn och unga.

Förvaltningen ser att samarbetet mellan alla kommunens parter kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor har utvecklats och behöver fortsätta utvecklas så att brister åtgärdas inom rimlig tid. Förvaltningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola och förskola.

Vård- och omsorgsboenden

Tillsyn på vård- och omsorgslokaler löper enligt plan och cirka 80 procent av den planerade tillsynen är hittills genomförd.

Fokus vid tillsynen är att kontrollera att verksamheten har fungerande egenkontrollrutiner för att säkerställa att de boende har en god inomhusmiljö. Fokus är bland annat på frågor om legionella, ventilation, temperatur, buller, fuktskador, radon, temperatur och städning.

Arbetet med tillsynen kommer att fortsätta under nästkommande tertiäl med målet att alla planerade tillsynsbesök utförs under året. Detta för att säkerställa att alla vård- och omsorgsboenden uppfyller kraven för en hälsosam och trygg miljö för de boende.

Strandbad och bassängbad

Tillsynen av bassängbad har fortsatt med uppföljning av tidigare konstaterade brister och genomförande av nya inspektioner. Analysresultat granskas kontinuerligt för alla badanläggningar i kommunen, för att säkerställa att vattnet är säkert för badande.

Strandbadstillsynen i form av platsbesök utfördes enligt plan under tertiäl två. Under sommaren hanterades 11 algblomningar, men inga avrådanden från bad på grund av höga bakteriehalter behövde utfärdas. Avdelningen har också genomfört ett tillsynsmöte med Stadsbyggnadsförvaltningen, som är verksamhetsutövare för de flesta strandbad i kommunen, inför badsäsongen.

Avdelningen har dessutom deltagit i flera utbildningar från Havs- och vattenmyndigheten angående badvattenkvalitet och åtgärder vid badplatserna angående badvattenkvalitet och åtgärder vid badplatserna, för att säkerställa att personalen har den senaste kunskapen och kompetensen för att utföra tillsynen på bästa sätt.

Tillsyn av radonmätningar i flerbostadshus

Tillsynen av radonhalter i flerbostadshus fortskrider enligt plan. Hittills har nämnden genomfört 325 av de 654 planerade timmarna, vilket motsvarar 50 procent av den totala tillsynstiden för året.

Genom denna tillsyn bidrar nämnden till att minska risken för att människor utsätts för höga radonhalter i sina bostäder och till att skapa likvärdiga förutsättningar i bostäder med avseende på strålmiljön.

Tillsyn av luftkvalitet

Luftföroreningar påverkar både hälsa och miljön. De kan göra människor sjuka och förkorta den förväntade livslängden. Genom tillsyn, medverkan vid utbildning och luftmätningar bidrar nämnden till bättre luftkvalitet i kommunen. Nämnden bidrar genom sitt arbete som tillsynsmyndighet till kommunens åtgärdsprogram för bättre luftkvalitet.

Luftmätningar sker kontinuerligt i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter. I dagsläget klarar kommunen miljökvalitetsnormen för NO₂ och partiklar med god marginal. Dock är de svenska miljökvalitetsnormerna just nu under revidering till följd av ett nytt EU-direktiv, och de nya skärpta nivåerna ska klaras senast 2030. Om nivåerna inte klaras till 2027 kommer kommunen också att behöva ta fram en luftkvalitetsfärdplan för att nå målet.

Under första tertialet har förvaltningen medverkat i flera aktiviteter för att främja luftkvaliteten, bland annat ett riksdagsseminarium om luftkvalitet. En representant från avdelningen har också medverkat på en projektkurs om luftvård på universitetet genom en föreläsning och handledning av projektarbeten. Ett tillsynsmöte med den kommunala väghållaren hålls årligen efter sommaren.

Emissionsdatabasen uppdaterades under våren med aktuella utsläpp från större källor inom kommunen. Databasen som avses är Östra Sveriges Luftvårdsförbunds emissionsdatabas.

Inkommande ansökningar och anmälningar

Under perioden har förvaltningen hanterat 28 anmälningar av anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter, vilket är en minskning med cirka 30 procent jämfört med föregående år. Däremot har antalet övriga anmälningar och ansökningar tredubblats jämfört med förra året, med en ökning av ärenden som rör till exempel anvisning av plats och ansökan om hållande av lantbruksdjur.

Inkommande remisser och klagomål

Nämnden har hanterat inkomna remisser och klagomål enligt plan. Under de första två tertialen inkom 183 nya klagomålsärenden, och avdelningen har lagt ner cirka 550 timmar på handläggning av klagomål. Av denna tid bedömdes cirka 21 procent som debiterbar.

Nämnden har också yttrat sig över inkommande remisser angående detaljplaner, program, bygglov och lokaliseringsprövning. Under första tertialet hanterades totalt 75 remisser, varav 31 remisser om offentliga tillställningar och 27 remisser om alkoholservering. Detta arbete är en viktig del av nämndens uppdrag att säkerställa att verksamheter och evenemang i kommunen uppfyller kraven på hälsa, säkerhet och miljö.

Smittspårning

Nämnden har ansvar för smittspårning vid objektburen smitta. Med objektburen smitta menas sjukdomar som sprids mellan objekt (till exempel vattenanläggningar) eller sällskapsdjur och människa. Det vanligaste smittspårningsärendet på avdelningen gäller smittspårning av legionella. Smittspårningsarbetet har genomförts enligt plan. Under perioden har förvaltningen hanterat tre nya legionellaärenden, vilket är en betydande minskning jämfört med tidigare år. Detta är ett positivt tecken på att de förebyggande åtgärderna och smittspårningsarbetet är effektiva.

Förvaltningen har fortsatt att prioritera beredskapen vad gäller personella och materiella resurser, samt kompetens hos personalen, för att snabbt kunna spåra smitta och undanröja risken för vidare smittspridning. Utöver den aktiva smittspårningen arbetar nämnden också proaktivt med frågan i den förebyggande tillsynen. Målet är att verksamheterna ska ha fungerande rutiner och rätt kunskap för att förhindra att smittorisker uppstår, och därmed bidra till en säkrare och hälsosammare miljö för alla.

Verksamhetsresultat

Verksamhetsresultat hälsoskyddstillsyn	31 augusti 2023	31 augusti 2024	15 augusti 2025
Antal inspektioner	351	523	387
Antal verksamheter som fått inspektion	231	467	282
Antal inkommande anmälningar av anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter	51	45	28
Antal övriga inkommande ansökningar och anmälningar	12	7	24
Antal remisser	44	77	75
Antal nya klagomål	184	170	183

Sammanfattande bedömning

Avdelningen har haft en längre uppstartsperiod än väntat under tertiäl ett, främst på grund av införandet av nya fokusområden i tillsynen och ett förändrat arbetssätt för informationsmöten med rektorer på skolor och förskolor. Dessa förändringar har krävt mer tid och resurser än planerat, och avdelningen har även påverkats av förändringar i bemanningen. Efter en initial anpassningsperiod har tillsynen sedan fortskridit enligt plan, med en positiv utveckling inom flera områden.

Avdelningen har hanterat ett stort antal ärenden, inklusive klagomål och förebyggande tillsyn av vård- och omsorgsboenden, skolor och förskolor. Antalet inkommande ärenden om anvisning av plats för avfallskärl har ökat.

Tillsynsplanen på årlig avgift bedöms kunna genomföras enligt plan. Däremot förväntas den förebyggande tillsynen på timavgift vara lägre än planerat för året, på grund av något lägre bemanning. En prioritering av tillsynsinsatserna kommer att ske utifrån tillsynsbehovet, för att säkerställa att de mest angelägna områdena får tillräcklig uppmärksamhet.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Nämnden utför tillsyn enligt miljöbalken på små avloppsanläggningar, dimensionerande för upp till 200 personer. Syftet är att minska övergödningen och uppnå god ekologisk status i sjöar och vattendrag. Tillsynen bidrar också till renare grundvatten och bättre dricksvattenkvalitet. Nämnden utför också tillsyn på områdesskydd. I Uppsala är det strandskydd och kommunala naturreservat. Tillsynen av strandskydd syftar till att trygga allmänhetens tillgång till stränder och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Tillsynen av naturreservaten syftar till att kontrollera att reservatsföreskrifterna följs. Nämnden har en viktig roll som remissinstans inför förhandsbesked och bygglov på landsbygden och nya detaljplaner. Nämnden har också en viktig stödjande roll till kommunens huvudman, Uppsala Vatten, vid planering för utbyggnad av allmänt vatten och avlopp genom sin expertkunskap om enskilt VA.

Övergripande prioriteringar 2025:

- Utöva tillsyn av små avlopp med tillstånd från tiden före miljöbalken infördes.
- Utöva tillsyn av små och mellanstora reningsverk.
- Utöva tillsyn av strandskydd.
- Handlägga inkommande ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp.
- Handlägga inkommande ansökningar inom områdesskydd.
- Handlägga bygglovsremisser och planremisser.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Små avlopp är ett av fokusområdena i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Effektmålet är att tillsynen leder till att de små avloppsanläggningarna har liten påverkan på miljö och hälsa. Ett sätt att nå det är att tillsynen av små avloppsanläggningar blir bättre anpassad till avloppsanläggningens geografiska placering och tekniska lösning. Den tillsyn som bedrivs idag av nämnden bygger ungefär på samma princip. Nämnden behöver förbereda riskklassning av alla små avlopp i kommunen inför riskbaserad tillsyn enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning.

Tillsyn

Enskilt vatten och avlopp samt områdesskydd	Planerad tillsyn 2025	Genomförd tillsyn per 15 augusti 2025	
		Timmar	Andel av planerat för helår
Tillsyn av avlopp med årlig avgift (reningsverk 25–200 pe)	60 timmar	1	2 %
Tillsynsprojekt med timavgift	2 150 timmar	801	37 %
Tillsynsprojekt med kommunbidrag	1 970 timmar	843	43 %
Inkommande ärenden med timavgift	3 370 timmar	2 371	70 %

Enskilt avlopp och dricksvatten

Tillsynen av små avlopp som har tillstånd från tiden före miljöbalken (år 1999 och tidigare), har fortskridit enligt plan. Cirka 170 fastigheter inspekterades under april till och med juni. Ungefär 90 procent av dessa var undermåliga. 54 fastighetsägare dömde ut sitt eget avlopp och avböjde inspektion.

Under mars månad genomfördes tillsynsinsats på 120 minireningsverk. Syftet med denna tillsyn var att kontrollera att fastighetsägarna har en fungerande egenkontroll och att de kan visa upp analysresultat på utgående vatten enligt villkor i sina tillstånd. I många ärenden har det tagit lång tid att få svar på prover på utgående vatten.

Det finns ett flertal fastigheter där nämnden förbjudit fortsatt användande av befintligt avlopp men där fastighetsägare inte anlagt nytt avlopp. Nämnden förbereder att skriva beslut om vite för aktuella fastigheter. I början av året skickades 11 vitesbeslut ut till fastighetsägare som ännu inte ansökt om, eller bara nyligen ansökt om, tillstånd till nytt avlopp trots att utsläpp från dessa avlopp förbjöds från och med den 1 oktober 2024.

Nedlagd tid för tillsyn ligger i fas gällande den kommunbidragsfinansierade delen. Nedlagd tid i den del som är avgiftsfinansierad ligger något lägre, men det är också så som det brukar se ut efter sommaren eftersom en hel del beslut skrivs då.

Tillsynen av avlopp med årlig avgift kommer att ske under hösten.

Avdelningen har under perioden deltagit i två kommungemensamma samverkansgrupper; VA-plan och VA på landsbygden. På mötena deltar representanter från Uppsala vatten, bygglov, detaljplan och strategisk planering för informationsutbyte och planering kopplat till vattentjänstplanen och kommunens översiktsplan.

Områdesskydd

Nämnden fortsatte handläggningen i pågående strandskyddsärenden samt genomförde planering inför tillsyn som ska utföras i oktober.

Inkommande ärenden*Enskilt avlopp och dricksvatten*

Under perioden inkom 311 ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp. Det är en tydlig ökning jämfört med samma period föregående år och innebär att årets prognos för inkomna ansökningar behöver justeras från 400 till cirka 500 – alltså nästan 100 fler än beräknat.

Antalet beviljade tillstånd överstiger också den ursprungliga prognosen, men inte i samma takt som antalet inkomna ansökningar. Det innebär att handläggningstrycket har ökat.

Övriga ärenden, såsom ansökningar om slamdispens och kompostering, har hanterats i samma omfattning som tidigare år.

Områdesskydd

Antalet ansökningar var cirka 30 och vilket är enligt prognos. Enstaka ansökningar avvisades utan beslut om dispens eller avslag. Många beviljade strandskyddsdispenser tas in för granskning av länsstyrelsen och flera av dem upphävs. Ofta prövas de i nästa instans.

Remisser

Antalet remisser gällande förhandsbesked och bygglov har varit relativt lågt under perioden, men ligger i linje med nivåerna från de senaste två åren.

Antalet detaljplaneremisser har ökat något jämfört med tidigare år. Den tid som avdelningen har använt för att hantera dessa remisser ligger lite lägre än planerat.

Övrigt

I mars var förvaltningen medarrangör för den nationella Vatten- och avloppskonferensen som hölls i Uppsala. Under konferensen deltog inspektörer aktivt genom att möta entreprenörer, informera om tillsynsverksamheten och bemanna en monter.

Avdelningen fortsatte under våren sitt kvalitetsarbete och driver nu flera utvecklingsspår. Bland annat pågår arbete med att förbättra ärendeprocessen för avloppsansökningar samt att se över och vidareutveckla de e-tjänster som är kopplade till dessa.

Inför sommaren övertog kommunens Kontaktcenter bemanning av telefon för inkommande ärenden. Ärenden vidarebefordras därefter till inspektörerna via e-post, vilket möjliggör att de kan ta kontakt med berörda personer på ett mer strukturerat sätt.

Verksamhetsresultat

Enskilt vatten och avloppstillsyn	31 augusti 2023	31 augusti 2024	15 augusti 2025
Antal inspektioner/platsbesök	538	579	568
Antal inkommande ansökningar om enskilt avlopp	211	254	311
Antal utfärdade tillstånd för enskilt avlopp	244	175	278
Ärendebalans ¹ tillståndsansökningar	-33	+79	+33
Antal utdömda avlopp (utfärdade utsläppsförbud)	172	181	171
Antal bygglovsremisser	66	64	53
Antal klagomål	6	12	8

¹ Antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period.

Områdesskydd	31 augusti 2023	31 augusti 2024	15 augusti 2025
Antal ansökningar	48	34	30
Antal beslut i ansökningsärenden	Ny 2024	26	25
Ärendebalans ²	Ny 2024	8	5
Antal beslut i tillsynsärenden	Ny 2024	5	6
Antal remisser	17	15	20
Antal nya klagomål	7	9	8

Samhällsbyggnad (detaljplaner och program)	31 augusti 2023	31 augusti 2024	15 augusti 2025
Antal startmöten	9	13	10
Antal yttranden samråd	4	10	14
Antal yttranden granskning	6	12	15

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av enskilda avlopp genomfördes enligt plan. Under mars månad inspekterades 120 minireningsverk, och den mer omfattande tillsynen av äldre markbaserade avloppsanläggningar inleddes i april och pågick fram till början av juni, helt enligt plan. Den uppföljande tillsynen, som ofta ledde till nya beslut med föreläggande om vite, blev dock något försenad.

Antalet inkommande ärenden, främst ansökningar om tillstånd för nya enskilda avlopp, ökade under året och översteg den ursprungliga prognosen. Under perioden inkom cirka 25 procent fler ansökningar än motsvarande period 2024 och nästan 50 procent fler än 2023. Antalet beviljade tillstånd låg något över de planerade målen. Samtidigt försämrades ärendebalansen till följd av det oväntat höga inflödet.

Förberedelser för tillsyn av strandskydd påbörjades, med planerat genomförande i början av oktober. Handläggningen av äldre tillsynsärenden inleddes, inklusive uppföljande tillsyn.

Samverkan med andra kommunala aktörer fortsatte, och ett strategiskt arbete kring PFAS inleddes. Förvaltningen bidrog även som arrangör av en nationell VA-konferens i Uppsala.

² Antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Den kommunala lantmäterimyndigheten är en fristående myndighet under miljö- och hälsoskyddsnämnden. Beslut inom den kommunala lantmäterimyndigheten fattas av respektive förrättningslantmätare, utan delegation från miljö- och hälsoskyddsnämnden. Detta regleras i Fastighetsbildningslagen.

Den kommunala lantmäterimyndigheten ansvarar för all fastighetsbildning inom Uppsala kommun och jobbar med allt från små avstyckningar till stora anläggningsförrättningar. Myndigheten ansvarar också för att uppdatera kommunens kartor vid bildande eller ombildande av fastigheter och för att bland annat lägga in rättigheter, såsom servitut för exempelvis väg och avlopp, i kommunens kartor.

Fokus 2025

- Korta väntetiderna samt minska ärendebalansen.
- Öka effektiviteten i handläggningen av förrättningar, genom att förbättra organisationen
- Förbättra kvaliteten på registerkartan, vilket är en del av ett större projekt som drivs av Lantmäteriet (den statliga myndigheten).

Förrättningar

Myndigheten fattade fler beslut under perioden jämfört med samma period förra året. Detta beror delvis på en ökad effektivitet och en stabil bemanning, men också på att effekten av arbetssättet med förrättningsassistent och team nu ger utslag.

Utöver det har det varit något fler återkallade ärenden kopplat till kommunens projekt med att digitalisera befintliga detaljplaner.

Handläggningstiden har ökat under perioden, på grund av Lantmäteriets nedstängning av åtkomsten till Arken. Arken är det system där myndigheten själv tidigare kunde hämta äldre handlingar. Handlingarna behöver nu begäras ut som allmän handling, vilket leder till längre handläggningstider i många förrättningar.

Inkommande ansökningar

Antalet inkomna ansökningar om lantmäteriförrättningar ligger på samma nivå som samma period föregående år.

Inkommande remisser

De remisser som inkommer till myndigheten är remisser om detaljplaner från Plan- och byggnadsnämnden. Myndigheten svarade på samtliga remisser.

Uppdrag från Lantmäteriet

Arbetet med förbättringar i registerkartan har genomförts löpande enligt den plan som skickats in till Lantmäteriet. Arbetet följs upp löpande av Lantmäteriet.

Verksamhetsresultat

Kommunala lantmäterimyndigheten	31 augusti 2023	31 augusti 2024	15 augusti 2025
Förrättningar	Antal	Antal	Antal
Förväntat antal beslut efter augusti	200	200	200
Antal fattade beslut	103	105	132
Förväntat antal ansökningar efter augusti	200	200	200
Antal inkomna ansökningar	141	116	116
Förväntad nedlagd handläggningstid på helår** (timmar)	-	-	14 700
Nedlagd handläggningstid** (timmar)	-	-	8 300
Andel utförd debiterbar förrättningstid av planerad på helår	-	-	56 %
Ärendebalans³	Antal	Antal	Antal
Förväntad ärendebalans i slutet av respektive år	300	300	300
Aktuell ärendebalans	362	354	251
Nyckeltal			
Handläggningstid (veckor) ⁴	67	76	89
Väntetid (veckor) ⁵	38	43*	30
Väntetid (veckor) prio 1-ärenden		35	33
Väntetid (veckor) prio 2-ärenden		56	45
Äldre pågående ärenden ⁶	16	13	10

*Förändrat sätt att mäta väntetid jämfört med tidigare år.

**Nytt mätetal 2025

³ Samtliga ärenden som handläggs, eller är möjliga att handläggas.

⁴ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att beslut om avslutad förrättning har tagits. Överklagandetid samt tid för registrering av förrättningen innefattas inte.

⁵ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att en handläggare utses.

⁶ Innefattar pågående ärenden som är äldre än fem år.

Sammanfattande bedömning

Antalet fattade beslut ligger högre under perioden än tidigare år, vilket bland annat beror på en stabil bemanning i kombination med fokus på avslut. Införandet av nytt arbetssätt med förrättningsassistent och team har också börjat ge effekt i antalet avslutade förrättningar.

Under perioden har arbetssättet med enhetsledare på myndigheten utvecklats ytterligare, vilket lett till ökat stöd både för avdelningschef och övriga medarbetare på myndigheten. Fördelarna med att ha en enhetsledare nära förrättningsverksamheten ger en positiv effekt på såväl trygghet och stress för övriga medarbetare, som enhetligt arbetssätt och ökad rättssäkerhet.

Handläggningstiden har vänt uppåt och har ökat jämfört med föregående år. Det är en direkt följd av att myndigheten numera måste begära ut samtliga handlingar från Lantmäteriet, jämfört med att själva hämta dem i Lantmäteriets system.

Väntetiden har sjunkit under perioden och förväntan är att den kommer fortsätta nedåt under resten av året.

Enheten för livsmedelskontroll

Nämnden ska genom regelbundna kontroller säkerställa att Uppsalas livsmedelsföretag uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen. Syftet är att konsumenten ska få säkra och korrekt märkta livsmedel. Kontrollen ska vara professionell, verkningsfull och ändamålsenlig för konsumenternas och företagens bästa. En bra kontroll bidrar till att konsumenterna får säkra livsmedel som de kan lita på, att företagen har tilltro till kontrollen, upplever den som meningsfull och att samverkan med andra berörda kontrollmyndigheter är god.

Fokus i kontrollen 2025

- Att planen för planerad kontroll genomförs.
- Utföra kontroll av de operativa mål⁷ som berör Uppsala.
- Utreda/upptäcka livsmedelsfusk och samverka mot illegal verksamhet.
- Genomföra gemensam provtagning enligt plan tillsammans med Mitt miljösamverkan.
- Genomföra provtagning gällande förekomst av antibiotikaresistenta bakterier i kött från gris och kött från nöt.
- Delta i nationella arbetsgrupper inom kosttillskott och dricksvatten.
- Utveckla livsmedelskontrollen så att den blir mer verkningsfull.
- Att handlägga RASFF⁸, klagomål och misstänkta matförgiftningar.
- Information och aktiv rådgivning till livsmedelsföretag som får tillsyn under sitt första verksamhetsår.
- Fortsätta utveckla arbetssätt för efterhandsdebitering av livsmedelskontroll.
- Utveckla arbetssätt för och påbörja användning av digital kontroll.

Nationell strategi för kontroll i livsmedelskedjan

De gemensamma målen för den offentliga livsmedelskontrollen i Sverige finns i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP). Det finns fyra övergripande mål och till varje övergripande mål finns en önskad effekt.

Livsmedelsverket har fastställt 20 operativa mål för livsmedelskontrollen 2023–2025, varav 17 berör de kommunala kontrollmyndigheterna, som bryter ner och konkretiserar de övergripande målen inom områdena:

- Säkert dricksvatten
- Mikrobiologiska risker
- Kemiska risker
- Information i livsmedelskedjan

Nämnden utför kontroll av de operativa målen och bidrar på så sätt till en likvärdig och riskbaserad kontroll.

⁷ Operativa målen är en del av den nationella kontrollplanen för Sverige

⁸ RASFF är EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk för människors hälsa

Riskklassning och kontroll enligt ny frekvens

Från och med 1 januari 2024 sker livsmedelskontrollerna enligt en ny fastställd kontrollfrekvens för varje livsmedelsanläggning. Den är framtagen från en nationell modell för riskklassning där frekvensen främst styrs av vilken omfattning och vilka aktiviteter verksamheten har, dessutom tas hänsyn till tidigare kontrollresultat. Kontrollfrekvensen ses regelbundet över så att den stämmer överens med verksamheten.

Efterhandsdebitering av kontroll

Avgiften för livsmedelskontroll ska bekostas av respektive livsmedelsverksamhet. Från och med 1 januari 2024 debiteras all livsmedelskontroll efter att den utförts. Det innebär att ett beslut om avgift behöver göras i varje enskilt tillsynsärende, till skillnad mot tidigare då den planerade kontrollen debiterats via årliga avgifter. Efterhandsdebiteringen innebär ökad administration.

Kontroller

Under januari till 15 augusti var den planerade kontrollen något efter plan och det gjordes 527 planerade kontroller vilket motsvarar 50 procent av årsplanen. Antalet uppföljande kontrolltimmar var cirka 610 timmar vilket var många fler än planerat för perioden och i nivå med planerat antal för helåret.

Nämnden började under årets första kvartal att använda digitala verktyg vid kontrollerna. Det innebär att inspektören under besök kommer åt de uppgifter som finns i diariesystemet om den anläggning som ska kontrolleras. Det ger en bättre service till verksamhetsutövaren och innebär att kontaktuppgifter och underlag för till exempel riskklassning kan ändras direkt i samband med kontrollbesöket. För inspektören underlättas arbetet då checklistor anpassade för kontrollbesöket finns tillgängliga och resultatet från kontrollen kan dokumenteras direkt.

Livsmedelskontroll	Mål för 2025 (helår)	Genomförd kontroll per 15 augusti 2025	
		Utfall	Andel av planerat för helår
Planerade kontrollbesök	1 050 besök, motsvarande 4 200 kontrolltimmar	527 2258	50 % 54%
Uppföljande kontrollbesök	600 timmar	610	102%

Inkommande ansökningar och anmälningar

Prognosen på helår är att cirka 200 livsmedelsanläggningar kommer att registreras under året. Under perioden januari till mars kom det in 73 registreringar och till och med den 15 augusti hade det kommit in 161 registreringar vilket var fler än förväntat.

Antalet kontrollbesök på nya livsmedelsanläggningar ligger något efter planen på 200 besök under året. Vid förstaårskontroll ingår, utöver kontroll, särskilda informationsinsatser som finansieras av kommunbidrag.

Nya livsmedelsanläggningar/ägarbyten	31 augusti 2023	31 augusti 2024	15 augusti 2025
Antal inkomna registreringar	145	150	161
Antal kontrollbesök på nya anläggningar	127	105	111

Inkommande remisser och klagomål

Under januari till mars inkom 136 matförgiftningsärenden vilket var färre än motsvarande period 2024, men över förväntat antal för 2025. Till och med 15 augusti har det inkommit 326 stycken vilket är fler än vad som beräknats för helåret 2025. En orsak till att antalet ärenden ökat markant jämfört med år 2023 är att det sedan 2023 finns en e-tjänst för invånare att anmäla misstänkta matförgiftningar vilket gjort det enklare att anmäla. Varje klagomål registreras också som ett ärende i e-tjänsten, till skillnad mot 2023 när varje registrering gjordes manuellt och ett ärende kunde ha flera klagomålshändelser.

Antalet inkomna produktlarm (RASFF) var 21 stycken vilket är något färre än motsvarande period förra året och även färre än förväntat. Antalet övriga klagomålsärenden har varit fler än 2024 och även fler än förväntat för helåret 2025.

Antalet tillsynshändelser med anledning av klagomål och matförgiftningar har varit 44 stycken. Totalt har cirka 440 timmar använts till att handlägga klagomålsärenden varav cirka 90 varit debiterbara. De debiterbara timmarna med anledning av klagomål och matförgiftningar är redan fler än planerat för 2025.

Det inkommer en handfull remisser per år. De berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. Under årets början besvarades en remiss som inkom slutet av 2024. Under året har det inkommit ett par remisser om vägledande texter, en remiss om föreskrifter inom animaliska biprodukter, samt en större remiss gällande översyn av kontrollorganisationen.

Klagomål och remisser	31 augusti 2023	31 augusti 2024	15 augusti 2025
Inkomna matförgiftningsärenden	243	301	326
Inkomna RASFF och produktåterkallelser	28	32	21
Övriga inkomna klagomålsärenden	92	112	134
Kontrollbesök med anledning av klagomål	43	**	** 44 stycken tillsynshändelser, totalt 437 timmar på klagomål varav 93 debiterbara
Inkommande remisser	7	3	3

**Förvaltningen saknar tekniska lösningar för att utläsa hur många tillsynshändelser som skett genom ett kontrollbesök på plats eller hur många som skett genom t.ex. telefonkontakt eller granskning av inskickade handlingar i samband med klagomål. Detta gör att siffror för denna post inte längre kan redovisas.

Verksamhetsresultat

Arbetet med att utföra både planerade kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har fungerat väl under perioden. I jämförelse med motsvarande period förra året har det i år gjorts något färre planerade kontrollbesök, men mer uppföljande kontroll och handläggning av klagomål än planerat. Antalet matförgiftningsärenden har varit fler än motsvarande period 2024 och över förväntat antal för 2025.

Antalet beslut om förbud och förelägganden, har varit något färre än motsvarande period föregående år, men betydligt fler än 2023. Detta är en följd av att kontrollen sedan 1 januari 2024 utförs enligt livsmedelsverkets rekommenderade kontrollprocess, vilket resulterat i att fler kontroller leder till beslut om åtgärder och uppföljande kontroller. Före 2024 gjordes uppföljande kontroller i större utsträckning i samband med nästa planerade kontrolltillfälle.

Antalet ärenden äldre än 18 månader är 15 stycken vilket är några fler än tidigare år.

Under perioden januari till mars har antalet avregistreringar varit 119 stycken vilket är förväntat antal för perioden.

Jämförelsesiffror 2023–2025

Övriga Verksamhetsresultat livsmedel	Januari till 31 augusti 2023	Januari till 31 augusti 2024	Januari till 15 augusti 2025
Totala antalet kontrollbesök	1213	***	***
-varav besök planerad kontroll	925	604	527
-varav första besök	127	105	111
-varav uppföljande kontroll	118 besök	***	610 timmar
-varav kontrollbesök med anledning av klagomål	43	***	***
Antal föreläggande	11	73	64
Antal beslut om förbud	8	18	12
Antal beslut om livsmedelssanktionsavgift ⁹	4	4	10
Antal pågående ärenden som är äldre än 18 månader	12	10	15
Antal beslutade avregistreringar	167	105	119

***det är inte möjligt att följa upp totala antalet besök, eftersom att det ibland inte är ett besök utan istället en granskning av handlingar som gjorts. Mer rättvisande är att jämföra nedlagd tid.

⁹ Livsmedelssanktionsavgifter infördes i lagstiftningen 1 januari 2019

Uppföljning mot plan 2025

Verksamhetsresultat	Mål för 2025**	Utfört 1 jan-15 aug 2025	Andel av årsplan
Planerade kontrollbesök	1050 besök 4200 timmar	527 2258	50 % 54 %
Kontrollbesök på nya anläggningar	200 besök 900 timmar	111 475	56 % 53 %
Uppföljande kontroll	600 timmar	610	101 %
Inkommande registreringar	200 ärenden 300 timmar	161 228	81 % 76 %
Avregistreringar	200 ärenden	119	60 %
Matförgiftningsärenden	300 ärenden	326	109 %
RASFF och produktåterkallelser	50 ärenden	21	42 %
Övriga klagomålsärenden	100 ärenden	134	134 %
Kontroll med anledning av klagomål	75 timmar	93	123 %

**med timmar avses debiterbara timmar

Sammanfattande bedömning

Arbetet med att utföra både planerade kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har i stort fungerat väl under perioden. Den planerade kontrollen och antalet förstagångsbesök har varit något lägre än planerat, medan det har utförts mer uppföljande kontroll än planerat. Det har även fungerat bra med handläggning av administrativa ärenden så som registreringar och avregistreringar. Antalet beslut om åtgärd ligger något lägre än motsvarade period 2024. Antalet uppföljande kontroller mäts numera i tid och har under årets två första tertialer varit högre än planerat.

De fokusområden som prioriterades under de första två tertialerna var planerad och händelsestyrd kontroll, arbete mot livsmedelsfusk, provtagning inom SVARM (Sveriges övervakning av antibiotikaresistens i djur och livsmedel) och miljösamverkan, samsyn kring debitering av kontrolltid, samt påbörjat användandet av digitala verktyg i samband med kontrollbesök.

Tillståndsenheten

Tillståndsenheten utövar prövning av ansökan om serveringstillstånd, gårdsförsäljningstillstånd och tillstånd för tobaksförsäljning. Enheten ansvarar också för tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lagen om receptfria läkemedel, lag om tobaksfria nikotinprodukter samt spellagen. Arbetet syftar till att säkerställa en ansvarsfull alkoholservering, gårdsförsäljning och ansvarsfull försäljning av tobak, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter, lotterier, folköl och receptfria läkemedel. Arbetet bedrivs genom tillståndsgivning samt inre och yttre tillsyn.

Fokus 2025

- Verka för en ansvarsfull alkoholservering och gårdsförsäljning
 - Genomföra plan för inre tillsyn.
 - Handlägga ansökningar om serveringstillstånd skyndsamt och säkert.
 - Genomföra plan för yttre tillsyn hos serveringsställen.
 - Erbjuder krogpersonal utbildning i ansvarsfull alkoholservering.
 - Handlägga gårdsförsäljningstillstånd skyndsamt och säkert.
- Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning
 - Handlägga ansökningar om tobakstillstånd skyndsamt och säkert.
 - Genomföra plan för inre tillsyn på befintliga tobaksförsäljare.
 - Genomföra plan för yttre tillsyn hos tobaksförsäljare.
 - Genomköra kontrollköp.
- Handläggning av registreringslotterier.
- Verka för ansvarsfull försäljning av receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarett och folköl.
 - Genomföra plan för yttre tillsyn inom butiksledet.

Tillsyn

Arbetet löpte på enligt plan i samtliga led. Planen för helåret på 300 tillsynsbesök på serveringsställen bedöms som genomförbar.

I den inre tillsynen kommer förfrågningar till Polismyndigheten skickas. Planen för den inre tillsynen bedöms som genomförbar.

Under perioden januari-augusti har fyra företag erhållit en erinran och ett en varning. Två tillstånd har återkallats.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarett och folköl.

I den inre tillsynen kommer förfrågningar att skickas till Polismyndigheten enligt plan. Ekonomiska kontroller av att tobaksförsäljarna inte förekommer med skatteskulder görs löpande.

Tillståndsenheten	Planerad tillsyn 2025 (på helår)	Genomförd tillsyn per 15 augusti 2025	
		Antal	Andel av planerat för helår
Tillsynsbesök (yttre tillsyn) på serveringsställen	300	183	61 %
Antal tillsynsbesök på serveringsställen i tillsynsklass 1 och 2 ¹⁰ .	180	85	47 %
Tillsynsbesök inom detaljhandel (receptfria läkemedel, tobak, e-cigarettor och folköl) inklusive kontrollköp	140	116	82 %

Inkommande ansökningar och anmälningar

Tillsyn ute på fältet är inte den huvudsakliga uppgiften för tillståndsenheten, utan den inre tillsynen och handläggning av inkommande ansökningar och anmälningsärenden är det som tar mest tid i anspråk. Anmälan om förändrade ägarförhållanden är ett exempel på vanligt ärende. Under perioden har 37 anmälningar om förändrade ägarförhållanden inkommit och 37 ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd inklusive ansökningar om ändrat tillstånd.

När nya ansökningar om alkoholtillstånd till allmänheten eller stadigvarande servering till slutna sällskap kommer in görs alltid en utredning. Bland annat görs en lämplighetsprövning av den eller de som söker serveringstillstånd (inklusive kunskapsprov).

Under perioden har möjligheten att söka gårdsförsäljningstillstånd införts. Information till sökande, mallar för handläggning, blanketter och e-tjänster har tagits fram. En komplett ansökan om tillstånd har inkommit och den beviljades cirka två veckor efter att den inkom. Totalt har två ansökningar om gårdsförsäljningstillstånd inkommit.

För att få sälja tobaksvaror måste en ansökan om tillstånd för försäljning göras. En lämplighetsprövning och utredning görs av de som söker tobakstillståndet.

Arbetet löper på enligt plan.

Inkommande remisser och klagomål

Till tillståndsenheten inkommer normalt enbart ett par remisser per år. Dessa berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. Det händer också att andra myndigheter ställer frågor om en verksamhet uppfyller några formella krav.

Enbart en handfull klagomål från allmänheten inkommer per år. Vanligaste typen av klagomål rör butiker som den klagande anser säljer tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarettor eller tobak till minderåriga.

¹⁰ Till tillsynsklass 1 och 2 hör nöjeskrogar och större pubar. De ska ha 2–4 tillsynsbesök per år enligt tillsynsplanen.

Verksamhetsresultat

Tillståndsenheten	Januari till 31 augusti 2023	Januari till 31 augusti 2024	Januari till 15 augusti 2025
Totala antalet gällande stadigvarande serveringstillstånd	331	336	323
Antal anmälningar om förändringar av PBI ¹¹	58	61	37
Antal öppnade tillsynsärenden serveringstillstånd	19	7	33
Antal inkommande ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd (inklusive ändringar)	28	60	37
Antal inkommande ansökningar om gårdsförsäljningstillstånd	-	-	2
Antal tillsynsbesök serveringstillstånd	180	207	183
Totala antalet gällande tobakstillstånd	-	142	144
Antal tillsynsbesök tobak och folköl	95 (varav 28 kontrollköp, 43 tobak/folköl, 24 receptfria läkemedel)	90 (varav 45 tobak/folköl, 45 kontrollköp)	93 (varav 54 tobak/folköl, 39 kontrollköp)
Antal tillsynsbesök receptfria läkemedel	24	33	23
Sanktioner serveringstillstånd ¹² Erinran/varning/återkallelse	5/1/2	7/2/0	4/1/2
Sanktioner tobakstillstånd ⁴ Varning/återkallelse	0/0	0/1	0/0

¹¹ PBI står för Personer med Betydande Inflytande i bolaget. Det är de personer som har gått in med pengar (finansiärer), sitter i styrelsen, har firmateckningsrätt eller är ägare av företaget.

¹² Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få antingen en erinran, det vill säga en mildare form av påpekande, eller en varning. Vid allvarigare förseelser kan serveringstillståndet återkallas.

⁴ Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få en varning. Vid allvarigare förseelser kan tobakstillståndet återkallas.

Antal tillsynsärenden detaljhandel	1	2	7
---------------------------------------	---	---	---

Sammanfattande bedömning

Arbetet har fungerat bra under perioden. Planen för tillsyn av serveringstillstånd på helåret bedöms som genomförbar, både inre tillsyn och 300 tillsynsbesök på serveringsställen. Under perioden januari-augusti har fyra företag erhållit en erinran och ett en varning. Två tillstånd har återkallats. Under perioden har fler tillsynsärenden öppnats än motsvarande period tidigare år, detta beror framför allt på brister i ekonomin i verksamheterna på grund av det ekonomiska läget.

Under perioden har möjligheten att söka gårdsförsäljningstillstånd införts. Information till sökande, mallar för handläggning, blanketter och e-tjänster har tagits fram. En komplett ansökan om tillstånd har inkommit och den beviljades cirka två veckor efter att den inkom.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså övriga tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarettor och folköl.

Viktiga händelser på miljöförvaltningen

Arbete med verksamhetsutveckling

Under perioden har nämnden fortsatt att arbeta med att effektivisera tillsyn, kontroll och förrättningar. Nämnden arbetar med att tydliggöra och utveckla sina processer för verksamhetsplanering och uppföljning. En viktig del är utvecklingen av uppföljningsverktyg anpassade till verksamhetens behov. I samarbete med en konsult har nämnden utvecklat rapporter i Power BI för livsmedelsenheten, med syfte att förbättra insynen och möjligheten till uppföljning av verksamhetens mål. Konsulten har slutfört sitt arbete, och nu återstår vissa interna tekniska detaljer för att färdigställa implementationen i Power BI. Erfarenheterna från detta arbete kommer att ligga till grund för framtida utveckling av rapporter inom andra områden.

Nämnden har också fortsatt att medverka i kommunens gemensamma projekt rörande en gemensam digital assistent för offentlig sektor (Svea). Under perioden har förvaltningen ökat sin förståelse för och kunskap om AI som teknik, samt hur AI-assistenter som Svea kan tillämpas i olika verksamhetsprocesser och arbetsmoment. Det pågående testandet av AI-assistenten kommer fortsätta under hela 2025.

Utvecklingen av digitala tjänster som förenklar för näringsliv och kommuninvånare samt effektiviserar nämndens arbete har också fortsatt. Bland annat pågår upphandlingen av ett verksamhetssystem för livsmedelskontroll, miljöskydd, hälsoskydd, områdesskydd och VA samt Admin. En arbetsgrupp med representanter från miljöförvaltningen, IT-enheten samt upphandlingsenheten är etablerad och en tidsplan för upphandlingsförfarandet är framtagen. Arbetsgruppen arbetar nu strukturerat med att gå igenom alla upphandlingsdokument som krävs och upphandlingsprocessen fortskrider som förväntat.

Nämnden har också deltagit i det kommungemensamma projektet Digital Företagsservice, som syftar till att förenkla vardagen för företagare i Uppsala kommun. Projektet innebär att ett digitalt "skyltfönster" kommer att lanseras, där befintliga tjänster och information paketeras på ett sätt som underlättar interaktionen mellan företagare och kommunen. Utöver detta pågår också revidering av befintliga e-tjänster för att göra dem tydligare och mer användarvänliga.

Nämnden har fortsatt att arbeta med att stötta utökad användning av GIS (Geografiska Informationssystem) inom organisationen. Under perioden har förvaltningens verksamhetsutvecklare planerat det framtida samarbetet med GIS IT inom kommunen och identifierat behov av utbildning och övergång från webbkartan till Kartportalen. Ett utbildningspass om GIS kommer att hållas på förvaltningsdagarna i september. Miljöförvaltningens ledningsgrupp har också beslutat att inrätta en GIS-grupp och utse en GIS-samordnare för att tydligare koordinera GIS-arbetet.

Beredskap och säkerhet

Nämnden arbetar sedan flera år tillbaka aktivt med beredskap för allvarliga störningar. Beredskapssamordnare har deltagit i utbildningar och nätverk och påbörjat arbete med kontinuitetshantering samt planering för utbildning och övning av förvaltningens medarbetare.

En utbildning genomfördes för den personal som arbetar med olycksberedskap utanför kontorstid. Alla medarbetare går en kommungemensam utbildning om IT-säkerhet för att minska risken att känslig information sprids.

Nämnden var genom sin utökade beredskapsfunktion nåbar dygnet runt, alla dagar, för att bistå vid exempelvis olyckor med potentiell påverkan på miljö och hälsa. Under perioden har den utökade beredskapen hanterat fyra händelser. Dagberedskapen har hanterat sex händelser. Totalt 10 händelser som har hanterats av förvaltningen. Det har handlat om en brand och övriga har varit utsläpp av drivmedel.

När det gäller höjd beredskap så har disponibilitetskontroll genomförts. Personal har fått hemskickat beslut om krigsplacering.

Bemötande och service

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla kundservice och bemötande.

NKI-resultat

Ett av kommunens näringspolitiska mål är att erbjuda en god grundläggande service för sina invånare och verksamheter. God kvalitet och hög service i myndighetsutövning är särskilt centralt för att skapa goda relationer mellan verksamhetsutövare och kommuner. Därför genomför Uppsala kommun årliga undersökningar för att löpande följa upp hur kommunens service utvecklas genom ett Nöjd-Kund-Index (NKI), för att fånga upp synpunkter och identifiera möjliga förbättringsområden. Undersökningen omfattar sex områden (tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet, effektivitet) som speglar de mest väsentliga delarna av kommunens service i myndighetsärenden.

NKI-resultat för 2024 presenterades i april 2025. Förvaltningen har analyserat resultatet och tagit fram handlingsplaner.

- NKI (företagsärenden) för Miljöskydd uppgår till 67, vilket är en godkänd nivå. Resultatet innebär en positiv utveckling jämfört med föregående år (år 2023: NKI 65).
- NKI (företagsärenden) för Hälsoskydd inklusive enskilda avlopp uppgår till 77, vilket är en hög nivå. Resultatet visar dessutom på en positiv utveckling över tid (år 2023: NKI 72).
- NKI (företagsärenden) för Livsmedelskontroll uppgår till 77, vilket är en hög nivå. Resultatet ligger något lägre än föregående mätning (år 2023: NKI 79).
- NKI (företagsärenden) för Serveringstillstånd uppgår till 86, vilket är en mycket hög nivå. Resultatet är en återhämtning jämfört med förra året (år 2023: NKI 83).

Lantmäterimyndigheten har tidigare genomfört en egen NKI-mätning i slutet av varje år. Under 2024 genomförde SKR ett pilotförsök med löpande NKI-mätningar även för kommunala lantmäterimyndigheter. Försöket föll väl ut. Förberedelser pågår därför för

att Kommunala lantmäterimyndigheten i Uppsala så snart som möjligt ska ansluta sig till SKR:s löpande NKI-mätningar.

Medarbetare och ledare

Arbetsmiljöansvar

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp digitalt i ett av kommunens system. Helårsuppföljningen av 2024 färdigställdes under mars 2025 och arbetsgivaren har presenterat resultatet för samverkansgruppen. Rapportering av det systematiska arbetsmiljöarbetet till nämnden gjordes under april månad.

Medarbetarundersökningen

Årets medarbetarundersökning besvarades under mars 2025. I mitten av april fick cheferna resultatet utskickat. Efter analys av resultat i ledningsgruppen återkopplades resultatet i samverkan och skyddskommitté samt i nämnd. Resultatet har också presenterats i medarbetargrupperna och handlingsplaner kommer att upprättas senast under hösten 2025.

Arbetsskador och tillbud

Miljöförvaltningen har få arbetsskador och tillbud historiskt. Hittills i år har ett tillbud rapporterats och inga arbetsskador. Arbetsskador och tillbud rapporteras löpande till skyddskommittén under samverkansmöte och dialog förs om arbetsmiljön.

Sjukfrånvaro

Miljöförvaltningen har låg andel sjukfrånvaro historiskt. Hittills i år har sjukfrånvaron legat något lägre än föregående år. Sjukfrånvarostatistik rapporteras löpande till skyddskommittén under samverkansmöte och dialog förs om arbetsmiljön.

Chef- och ledarskap

Avdelningschefer som ännu inte genomfört Lead forward kommer att erbjudas det under kommande år utifrån behov. Lead forward är en strukturerad metod för ledarutveckling. Metoden innebär utveckling i samarbete med varje chefs medarbetare.

Chefer inom förvaltning erbjuds att delta i "Backstage", ett strukturerat samtalskoncept för ledarutveckling inom Uppsala Kommun. Under 2025 deltar två chefer från förvaltningen.

Under den löpande medarbetardialogen tar chef upp möjlighet till kompetensutveckling, exempelvis utbildningen "Nyfiken på ledarskap", eller "Ledarlabbet". Detta för att jobba aktivt med ersättningsplanering för förvaltningen.

Arbetsgivaren har inlett arbete under 2024, som även pågår under 2025, för att skapa bättre arbetsmiljö och förutsättningar för chefer och medarbetare i deras uppdrag. Som ett led i det har förvaltningen infört befattningarna enhetsledare och samordnare.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Förvaltningen har tagit fram och beslutat en kompetensförsörjningsplan utifrån kommunens riktlinjer. Utifrån kompetensförsörjningsplanen pågår ett antal aktiviteter för 2025. Förvaltningen kommer att fortsätta samarbete med högskolor och universitet. Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta med aktiviteter för att vara en attraktiv arbetsgivare. Dialog förs om hur förvaltningen kan nå ut genom sociala media, hemsidan, examensjobb, mässor med mera.

Kommunikation

Kommunikationsarbetet har under perioden haft fokus på införandet av ett nytt intranät, nya lokala avfallsföreskrifter, information om algbloomning och vikten att kontrollera sin dricksvattenanläggning med anledning av nya riktvärden för PFAS och andra hälsopåverkande ämnen. Därutöver översyn av nämndens information, tjänster och sidor på uppsala.se.

I nämndens verksamhetsplan finns flera kommunikationsåtgärder. Utöver att arbeta med dessa så stöttade kommunikationsansvarig verksamhetens chefer och handläggare löpande under perioden.

Internkommunikation

Internkommunikation är ett prioriterat område för förvaltningen. Hörnstenarna i förvaltningens internkommunikation är intranätet, kanalplaner och förvaltningens veckomöten.

Under perioden har förvaltningens nya intranät tagit form. Nya sidor har byggts upp och fyllts med information. Fokus har varit på att skapa sidor om förvaltningens organisation och uppdrag.

För att förenkla och möjliggöra kommunikation över avdelningsgränser och informationsutbyte inom förvaltningen har ett förvaltningsteam skapats på Teams. Där finns ett flertal kanaler baserat på ämne och målgrupp. Förvaltningens kanalplan har uppdaterats för att förtydliga gränsdragning mellan nya intranätet och Teams.

Nämnden hade två informationsmöten med livesändning från kommunens nya studio. Det var informationsmöten till samtliga skolverksamheter inför kommande skoltillsyn.

Utveckla förvaltningens sidor på uppsala.se

En arbetsgrupp har skapats med uppdraget att se över information och tjänster som nämndens målgrupper nyttjar. Teamet består av personer från förvaltningens samtliga avdelning. Digital företagsservice är ett annat projekt som startats för att se över hela kommunens "skyltfönster" mot företag och näringsliv. Projektet omhändertar bland annat information till företag om tillstånd, regler och tillsyn och är ett steg för att förenkla för alla företag och näringsidkare.

Under perioden fick många webbsidor uppdaterade texter, informationsblad och blanketter. Exempel på nya sidor och blanketter är information om döda djur, att kvicksilveranera på tandvårdskliniker, inspektion på förskola och skola, tillsyn av minireningsverk, information om radonmätning och anmälan av enskilda avlopp.

Ny lagstiftning från 1 juni som möjliggör gårdsförsäljning av alkohol har gjort att det nu finns en e-tjänst, informationssida och blanketter för att ansöka om tillstånd.

De nya lokala avfallsföreskrifterna medförde att information om hur trädgårdsavfall ska hanteras har uppdaterats, likaså information om kompostering, förpackningsavfall, spridning av slam på åkermark och farligt avfall.

Ny sida om hur du kompletterar dina ärenden i e-tjänst finns nu på uppsala.se. Det är information om en tjänst för att hantera och följa sina aktiva ärenden och även kommunicera med handläggare på förvaltningen i sina ärenden.

Lövplattmasken har fått fäste i Uppsala och en informationssida har tagits fram med information hur invånare uppmanas att avliva och rapportera in alla förekomster av lövplattmaskar till Länsstyrelsen.

Det finns nu även en informationssida med frågor och svar om PFAS kopplat till dricksvatten i egen brunn. För fiskare som befinner sig utmed Fyrisån och Sävjaån finns en ny sida som varnar för att äta fisk som fångas.

Press/media

Förvaltningen har under perioden haft cirka 30 kontakter med media. En del av dessa resulterade i artiklar, till exempel att en mus hade bajsat på en förskola och att restaurangbesökare hade insjuknat i vinterkräksjuka efter besök på en välkänd restaurang och på en sushirestaurang.

Rapporteringen om PFAS runt Ärna resulterade i många artiklar om hur de boende påverkats vilket resulterade i samtal och frågor från media och oroliga boende.

Media har haft flertalet livesändningar där inspektörer blivit intervjuade. Dels intervjuer om badplatser med avrådan från bad och en intervju om vikten att kontrollera sin dricksvattenbrunn.

Den varma sommaren gjorde att hälsoskyddsavdelningen hade många mediakontakter som resulterade i artiklar och inslag i P4. Det finns förskolor som saknar solskydd vilket kan skada barnen, hundägare var oroliga när inga vattenprov tas vid hundbaden, vårdboenden har svårt att hålla inomhustemperaturen under 26 grader och boende klagar på ljudnivån när konserter arrangeras vid Fyrishov. En familj får upp grannarnas avloppsvatten i sitt badrum vilket resulterar i att badrumsgolvet blir översvämmat med urin och bajs.

I flertalet kontakter med media blev nämnden en expertmyndighet som svarade på frågor och gav kunskap till media utan att det resulterade i någon publicitet.

Extern information och material

Löpande arbete genomfördes med att se till att nämndens informationsmaterial är lättillgängligt och lättförståeligt.

Nämnden har haft inlägg i sociala medier. På Facebook har nämnden haft kampanj med en film som visar dumpat avfall. Syfte var att få in tips från allmänheten på dumpat avfall i naturen. Inlägget hänvisade till en nyskapad informationssida. I samband med biltvättarhelgen publicerades en film som instruerar hur bilägare bör gå till väga för att tvätta sin bil.

Under sommaren publicerades en serie med inlägg på Facebook och Instagram om alglomning och vikten av att ha koll på badvatten innan bad.

Det finns nu 13 skyltar utmed Fyrisån och Sävjaån som varnar för att äta fisk som fångas. Skylten har en QR-kod som går till en ny sida på Uppsala.se.

Kommunala lantmäterimyndigheten beträder ofta grannfastigheter vid fastighetsbestämning. Ett nytt informationskort är framtaget för att kunna lämnas i brevlådor till fastigheter som berörs av lantmäteriets arbete.

Till externa event finns det nu en mässvägg att nyttja. På den nationella vatten och avloppskonferensen (VAK) som hölls i Uppsala i mars hade nämnden en monter tillsammans med Uppsala Vatten och Avfall AB.

Nämnden deltog vid arbetsmarknadsmässan "Biodagarna" i början av april. Det var 150–200 naturvetare och biologistudenter som fick möjlighet att möta förvaltningens inspektörer och ställa frågor. En viktig målgrupp för framtida rekryteringar.

Under perioden publicerades fem nyheter på uppsala.se där nämnden var avsändare. Nyheterna handlade om de nya lokala avfallsföreskrifterna och hur trädgårdsavfall ska hanteras. Under sommaren hade informerades om lövplattmasken, badvatten och att fastighetsägare med egen brunn bör kontrollera sitt dricksvatten. Fyra av nyheterna resulterade i mediakontakter med artiklar och inslag i radio där miljö- och hälsoskyddsnämnden presenterades som experter vilket synliggör det fina arbete som inspektörer utför.

Resultat för miljöförvaltningens verksamheter

I tabellen nedan redovisas några nyckeltal för miljöförvaltningens avdelningar 2025 med 2023 och 2024 som jämförelse. Under avsnittet *Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden* återfinns förklaringar till hur intäkter och kostnader fördelas över året för alla avdelningarna samt en redovisning av nämndens totala resultat för perioden.

Under perioden januari-augusti uppgick de totala taxeintäkterna till 41,4 miljoner kronor och kommunbidraget till 19,9 miljoner kronor. Avgiftsfinansieringsgraden förändras över året allteftersom intäkter och kostnader blir bokförda. En rättvisande bild av avgiftsfinansieringsgraden kan därför ges först vid årsbokslutet. Fakturering av årsavgifterna påverkar även utfallet då datum för fakturering skiljer sig åt mellan räkenskapsåren.

TOTALT	23- aug	24- aug	25- aug
Taxeintäkter, mnkr	35,8	39,7	41,4
Kommunbidrag, mnkr	21,6	20,5	19,9
Kostnader, mnkr	55,1	59,8	61,6
-varav lönekostnader, mnkr	39,5	41,3	42,5
Avgiftsfinansieringsgrad*	65%	66%	67%
Miljöskyddstillsyn	23- aug	24- aug	25- aug
Taxeintäkter, mnkr	4,9	5,0	5,6
Kommunbidrag, mnkr	4,6	4,4	4,5
Kostnader, mnkr	9,2	9,4	10,8
-varav lönekostnader, mnkr	6,2	6,2	6,9
Avgiftsfinansieringsgrad*	53%	53%	52%
Enskilt vatten och avlopp, områdesskydd samt samhällsbyggnad och miljöövervakning	23- aug	24- aug	25- aug
Taxeintäkter, mnkr	3,8	3,2	4,6
Kommunbidrag, mnkr	4,7	4,1	4,5
Kostnader, mnkr	9,2	7,9	8,8
-varav lönekostnader, mnkr	5,9	5,1	5,5
Avgiftsfinansieringsgrad*	41%	41%	52%
Hälsoskydd	23- aug	24- aug	25- aug
Taxeintäkter, mnkr	5,1	5,8	5,8
Kommunbidrag, mnkr	4,1	4,0	4,0
Kostnader, mnkr	7,5	8,3	8,8
-varav lönekostnader, mnkr	4,8	5,3	5,5
Avgiftsfinansieringsgrad*	68%	70%	66%

Kommunala lantmäterimyndigheten	23- aug	24- aug	25- aug
Taxeintäkter, mnkr	8,1	14,5	13
Kommunbidrag, mnkr	2,2	2,7	2,3
Kostnader, mnkr	13,7	18,6	18
-varav lönekostnader, mnkr	8,4	11,0	10,8
Avgiftsfinansieringsgrad*	59%	78%	72%
Livsmedelskontroll	23- aug	24- aug	25- aug
Taxeintäkter, mnkr	8,1	5,0	6,4
Kommunbidrag, mnkr	4,1	3,3	2,9
Kostnader, mnkr	9,8	9,4	8,8
-varav lönekostnader, mnkr	6,6	6,3	5,8
Avgiftsfinansieringsgrad*	83%	53%	73
Tillståndsenheten	23- aug	24- aug	25- aug
Taxeintäkter, mnkr	5,7	6,0	5,8
Kommunbidrag, mnkr	0,2	0,3	0,3
Kostnader, mnkr	4,0	4,3	4,9
-varav lönekostnader, mnkr	2,6	2,8	3,0
Avgiftsfinansieringsgrad*	143	140%	118%

* Avgiftsfinansieringsgraden utgörs av avgifter dividerat med verksamhetens kostnader.

Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag

Nämnden bedömer att planerade nämndmål, åtgärder och aktiviteter med koppling till fokusmålen på helår kommer att uppfyllas helt för fokusmål 1, 2 och 4, och i hög grad för fokusmål 3. Se rapport *Uppföljning per augusti och helårsprognos 2025 för miljö- och hälsoskyddsnämnden*.

Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden redovisar ett underskott för perioden januari till och med augusti om 0,2 miljoner kronor, vilket är 4,8 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Periodens ackumulerade intäkter uppgår till 41,4 miljoner kronor vilket är 7 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen i intäkter förklaras av lägre intäkter för förrättningsavgifter och timavgiftsfinansierad tillsyn.

Resultatet visar även lägre verksamhetskostnader om 2,2 miljoner kronor jämfört med periodens budget, vilket beror på lägre kostnader för personal och för övriga tjänster.

Politisk verksamhet

Den politiska verksamheten redovisar ett resultat i balans vilket är i linje med budget. Prognosen i augusti indikerar på ett underskott på 0,1 miljoner kronor på helår.

Administrativa enheten

Den administrativa enheten redovisar ett resultat i balans vilket är i linje med budget samt helårsprognos.

Avdelningen för miljöskydd

Avdelningen redovisar ett underskott om 0,7 miljoner kronor för perioden, vilket är 1,6 miljoner kronor lägre än budget för perioden.

Prognosen i augusti indikerar på ett underskott på 1,7 miljoner kronor på helår.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Avdelningen redovisar ett positivt resultat om 0,3 miljoner kronor för perioden.

Verksamhetskostnaderna uppgår till 8,8 miljoner kronor vilket är 0,7 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Prognosen i augusti indikerar på ett positivt resultat om 0,1 miljoner kronor på helår.

Avdelningen för hälsoskydd

Avdelningen redovisar ett positivt resultat om 1 miljon kronor för perioden.

Verksamhetens kostnader för perioden uppgår till 8,8 miljoner kronor vilket är 0,4 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Prognosen i augusti indikerar på ett positivt resultat på 0,2 miljoner kronor på helår.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Myndigheten redovisar ett negativt resultat om 2,6 miljoner. Avvikelsen härrör från förräntningsintäkter där större arbeten inte kommit till avslut än.

Verksamhetskostnaderna uppgår till 18 miljoner kronor vilket är 0,3 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Prognosen i augusti indikerar på ett resultat i balans på helår.

Enheten för livsmedelskontroll

Enheten redovisar ett positivt resultat om 0,5 miljoner kronor för perioden.

Intäkterna uppgår till 6,4 miljoner kronor.

Prognosen i augusti indikerar på ett positivt resultat på 0,1 miljoner kronor på helår.

Tillståndsenheten

Enheten redovisar ett positivt resultat på 1,2 miljoner kronor.

Intäkterna uppgår till 5,8 miljoner kronor och verksamhetens kostnader uppgår till 4,9 miljoner kronor.

Prognosen i augusti indikerar på ett positivt resultat på 0,5 miljoner kronor på helår.

Tabell ekonomiskt resultat och prognos (mnkr)

	Utfall 250831	Budget 250831	Avvikelse	Helårs- prognos	Helårs- budget
Taxor och avgifter	41,3	48,4	-7,1	65,4	69,3
Försäljning verksamhet och entreprenader	0	0	0	0	0,0
Kommunbidrag	19,9	19,9	0	29,9	29,9
Erhållna bidrag	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3
Summa intäkter	61,4	68,4	-7	95,7	99,5
Internt fördelade kostnader	-14,3	-14,3	0	-21,4	-21,5
Lön och PO-pålägg	-42,5	-44,5	2	-66,8	-70,1
Övr. pers. kostnader	0	0	0	0	0,0
Lokalkostnader	-0,2	-0,2	0	-0,3	-0,3
Övr. verksamhetskostnader	-4,6	-4,8	0,2	-7,7	-7,6
Transfereringar, avskrivningar och finansiella kostnader	0	0	0	0	0,0
Summa kostnader	61,6	63,8	2,2	96,3	99,5
Periodens resultat	-0,2	4,6	-4,8	-0,6	0,0